

অসমীয়া

কদ্ৰ যামল ।

৩পুৰুষোত্তম কৰ্ত্তক

বচিত ।

শ্ৰীপদ্মনাথ অধিকাৰী কৰ্ত্তক

সংগৃহীত ।

আসাম বজালী বাগাথটা ।

শ্ৰীচন্দ্ৰহাস্ত দাস পণ্ডিতৰ দ্বাৰা

প্ৰকাশিত ।

আসাম বজালী বাগাথটা ।

অসমীয়া

কদ্ৰ যামল ।

৩পুৰুষোত্তম কৰ্তৃক

ৰচিত ।

DISTRICT LIBRARY

~~(HEM BARUA COLLECTION)~~

শ্ৰীপদ্মনাথ অধিকাৰী কৰ্তৃক

TEZPUR.

সংগৃহীত ।

আসাম বঙ্গালী বামাংখাট ।

শ্ৰীচন্দ্ৰকান্ত দাস পণ্ডিতৰ দ্বাৰা

প্ৰকাশিত ।

আসাম বঙ্গালী বামাংখাট ।

কলিকাতা

উইলিংগ্‌স্ লেন, ৪ নং ভবনস্থ

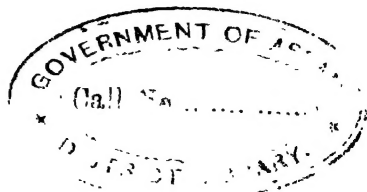
দাস যন্ত্ৰে,

শ্ৰীঅমৃতলাল ঘোষ কৰ্তৃক মুদ্ৰিত ।

সন ১৩১৫ সাল ।

All Right Reserved.

বেচ ৯০ আঠ অনা মাত্ৰ ।

পাতনি ।

জগদীশ্বৰ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰ দেৱ ও মহাপুৰুষ মাধৱ দেৱৰ
শ্ৰীচৰণাশীৰ্বাদে, আজি প্ৰায় ৬৭ মাস বহুত যত্ন দ্বাৰা এই
পুথিখন সংগ্ৰহ কৰা হ'ল। ই হিন্দু ধৰ্ম্মাবলম্বী মানুহৰ
পক্ষে অতিশয় সাধুৱা। ইয়াত অনেক প্ৰকাৰ ভুল থাকিব
পাবে, তাক যেন হৰি কথা বলি নিন্দা নকৰি, অতি আদৰে
গ্ৰহণ কৰি বাখে, তেন্তে আমাৰো পবিত্ৰম কৰাৰ বিশেষ
উপকাৰ হয়, এই হে আমাৰ প্ৰাৰ্থনা। ইতি—

সংগ্ৰহীতকাৰী	}	প্ৰকাশক
শ্ৰীপদ্মনাথ অধিকাৰী।		শ্ৰীচন্দ্ৰকান্ত দাস পণ্ডিত।
বামনা সত্ৰৰ।		
আসাম বজালী বামাথাটা।		

কুদ্ৰ যামল ।

শ্ৰীকৃষ্ণায় নমঃ ।

পদ ।

ছয় নমো হৰি হৰ আদি নিৰঞ্জন ।
 পালন সংসাৰ আদি দেৱ নাৰায়ণ ॥
 নিশ্চল নিৰ্গুণ মূৰ্ত্তি ক্ষয় নাহি যাৱ ।
 হেন সদাশিব পাবে কৰে নমস্কাৰ ॥
 ব্ৰহ্মা ৰূপে শ্ৰীজা পাল বিষ্ণুৰূপ ধৰি ।
 কুদ্ৰ ৰূপে নিযা হ'ৰি জগত সংহৰি ॥
 হেন হৰৰ চৰণ চুদয়ত ধৰি ।
 গুৰুৰ চৰণে মনে পৰম সাদৰি ॥
 আপনি কহিলা মহা ছন্দ গ্ৰন্থ পদ ।
 দিগপাল সবৰ চৰিত্ৰ বিদগধ ॥
 শিৱ বহুত হৰে জাগ যোগ যত ।
 গোবীৰ্য্যে পুচন্ত হৰ কহিয়া আচন্ত ॥

গোবীৰ্যে পুচ্ছ কহিছে ত্রিলোচন ।
 মহা পুৰানত কৈলা হুক মহাজন ॥
 কদ্র যামলত হবে গোবীৰ্য আগত ।
 কহিব লাগিলা বাঞ্ছনীতি যেন মত ॥
 বাঞ্ছনীতি বর্ণান্তে আগার ভৈলা মতি ।
 পুৰণো ওম নামে মহা মুচুগনি ॥
 অগাধ সাগর ইটো কথা শ্রেষ্ঠতর ।
 তথাপিতো প্রভু ভৈলা সংশয় মনর ॥
 যেন মতে বাছা সবে পৃথিবী পালিব ।
 অগাধ স্বৰূপে যশ মঙ্গল স্থাপিব ॥
 প্রথমে কহন্ত হবে গোবীৰ্য আগত ।
 সপ্তম আখ্যায় অশ্বে শিব বহুত ॥
 আদি অনাদি কিবা চন্দ্র কলা দেবতার ।
 গোবীৰ্য আগত হবে কহিলন্ত সাব ॥
 একদিনা ত্রিলোচনে কৈলামত বসি ।
 প্রকাশ কবন্ত যেন কোঁট বনি শশী ॥
 কাক পলা কাক মজা সংহাৰ কাঠাক ।
 কোনো বা সকলে পুছা কবন্ত তোগাক ॥
 মোহোৰ আগত প্রভু কহিয়োক তাক ।
 যদি দাসী বলি প্রভু ধরিছা আমাক ॥
 হেন শুনি শঙ্কবে কহন্ত মত নীতি ।
 আদি অন্ত কথা কহে শুনিয়ো পার্শ্বতী ॥
 ব্রহ্মা, বিষ্ণু, হৰ মই এহি তিনি জন ।
 তিনিকো পাতিলা অধিকারী নাৰায়ণ ॥
 ব্রহ্মায়ে শ্রদ্ধন্ত যত লোক পালগণ ।
 তাকে দে কবন্ত বিষ্ণু আপনি পালন ॥

কদ্ৰ ৰূপ ধৰি মই কৰহোঁ সংহাৰ ।
 সকল জগত মানৈ অজ্ঞান আমাৰ ॥
 মহামায়ী প্ৰকৃতিয়ে অজিলা দেখিলা ।
 যাৰ যেন কাৰ্য্য ভাৱে ভাৱে নিয়োজিলা ॥
 প্ৰথমতে শ্লোকক বাগবাক দিলা ।
 মহা মুখ্য বিভূতিক তথাতে স্থাপিলা ॥
 দশদিগপালৰ পাতিলা অধিকাৰ ।
 নিয়মে বিভাগী দিলা কৰিয়া বিচাৰ ॥
 উনপঞ্চাশত বায়ু বাঢ়য় আদিত্য ।
 অগনি বৰুণ আৰো গ্ৰহগণ যত ॥
 অষ্ট বসু গোব গণ প্ৰজাপতি যত ।
 মনু পুৰ আদি কৰি দিলন্ত সমস্ত ॥
 যাৰ যেন মতি ক্ৰমে লোকক পালিলা ।
 এহি মতে সৃষ্টি ব্ৰহ্মা উৎপন্ন কৰিলা ॥
 এহি মতে অজ্ঞান পালন পশুপতি ।
 সমস্তক জীৱিক। দিলন্ত যেন নিতী ॥
 পাছে পৃথিৱীত মণ্ডব্যক স্থান দিলা ।
 দেৱতাৰ পূজা যত মন্যো কৰিলা ॥
 মনু আদি দেৱগণে বেদ বিহিলন্ত ।
 পাপ, পুণ্য, ধৰ্ম্মাধৰ্ম্ম নিবন্ধি থৈলন্ত ॥
 এহি সবে ঠৈভলে য়েৱে দিগপাল চয় ।
 পাতিলা ধৰ্ম্মৰ ৰাজ্য দেৱ ৰূপাময় ॥
 সাত পাতালৰ তল কুক্ষা ভাগ কৰি ।
 সাজিয়া দিলন্ত পাছে যমৰ নগৰী ॥
 সঞ্জমনি নামত নগৰ মনোহৰ ।
 মহা ৰম্য স্থান জান। সমস্তে দুৰ্খোৰ ॥

সঞ্জমণি নগৰক দিলা যত্ন কৰি ।
 কোটি স্বৰ্ঘ্য দেৱগনে থাকন্ত আৱৰি ॥
 সিদ্ধমুণী বিদ্যাধৰ যত পুণ্যবাসী ।
 থাকন্ত কোতুৰে ধৰ্ম ৰাজ্যক উপাসি ॥
 যেন বৈকুণ্ঠত বিষ্ণু সদায় বহন্ত ।
 যাৰ যেন ধৰ্ম-ভক্তি বিচাৰ কৰন্ত ॥
 চৈকয় ভুবনে লোক আছে যত মান ।
 সবাহাৰে লয় নিতী দেখি বিদ্যমান ॥
 চিত্ৰগুপ্ত নামে আছে লেখক দ্বতয় ।
 সেহি দুই জনে জানা লেখক কৰয় ॥
 গুপ্ত পাপচয় গুপ্তে তেখেনে লেখয় ।
 চিত্ৰগুপ্তে লিখে যত দেখা পাপ চয় ॥
 চৌক ইন্দ্ৰ সাক্ষি তাৰ আছয় লগত ।
 ভান্দিব নপাৰে তাৰ পাপ পুণ্য যত ॥
 নিয়ম সকাৰে তাক লেখে শীঘ্ৰ কৰি ।
 নৰকক লাগি নেই হুতে তাৰাতাৰি ॥
 সঞ্জমণি পুৰি থাকন্তে দক্ষিণ কামৰ ।
 আছে মহা ভয়নক যমৰ নগৰ ॥
 বহল বিস্তৰ সভা দেখি লাগে ভয় ।
 চৌবাশি হাজাৰ নৰকক দেখা তয় ॥
 তাৰাৰ হুৰ্গমে বসি থাকে ৰাজা যম ।
 চাৰি ভিতি দেৱগণ পৰম বিক্ৰম ॥
 একুৰি এগাৰ তেঁজ যম নৃপতিৰ ।
 দেখিলে নিমিসে শ্ৰুতি হৰে পাতকীৰ ॥
 শঙ্কৰ বদতি দেৱী শুনিয়ে পাৰ্শ্বতী ।
 চতুৰাশি হুতৰ শুনিয়ে যেন নিতী ॥

হৰি ভকতক পিতৃ মাতৃ শ্ৰেষ্ঠ জন ।
 বিটো স্ননে তাসাম্বাক কৰয় নিন্দন ॥
 সেহি সব ছত হৈয়া পুৰত থাকয় ।
 ভয়ানক গাণ্ডি মুণ্ড দেখি লাগে ভয় ॥
 থৰিকা যোহেনগল চক্ষুবোৰ কালী ।
 শুচিৰ আকাৰ মুখ থাকে মেলি মেলি ॥
 শত কোঁতি হাজাৰ এক শত ছতগণ ।
 পুৰিত উপাসি থাকে কৰি কষ্ট মন ॥
 হেন শুনি গোঁসানীৰ চমক লাগিলা ।
 ভয়ে কম্পমান হৈয়া বচন বলিলা ॥
 কি কাৰণে পাপী সবে কৰে হেন কান ।
 এহি বলি গোঁসানী স্মৰে বাম বাম ॥
 শঙ্কবে বোলন্ত প্ৰিয়া শুনা আবে কায ।
 ভকতক লাঠি চৰ মাৰয় নিলাস ॥
 অন্ন মান বলি তাক প্ৰহাৰ কৰয় ।
 ছত হৈয়া সেহি পশ্চিমতে উপাসয় ॥
 পৰ্ব্বত আকাৰ দেহা শুল হেন কব ।
 মুণ্ড গোট ছুতি দাস্ত আতালৰ গড় ॥
 দুই গোট আখি তাৰ কোটবা হেন দেখি ।
 পতিলা গোটৰ মান নাক দস্ত পেক্ষি ॥
 তলক দেখয় উৰ্দ্ধে নপাৰে দেখিত ।
 যাঠি হাজাৰেক মানে দেখি ভয় ভীত ॥
 শ্ৰেষ্ঠ জন গুৰু পিতৃ আৰ ভক্তগণ ।
 অন্ন হেন সাধন নকৰে যে বচন ॥
 মহা খুলন্তৰ হেন শৰীৰৰ লয় ।
 শ্ৰেষ্ঠ গুৰুজন আজ্ঞা দিটো নকৰয় ॥

আউৰ তাসাম্বাক দোণি উপহাস কৰে ।
 মহন্ত জনৰ মহা দ্ৰোহক আচৰে ॥
 সেই পাপে এষ্ট হৈয়া থাকে উত্তৰত ।
 শুকৰৰ সগতাব লোম শৰীৰত ॥
 পাছ লাগি মুখ গোট উভতি থাকয় ।
 পাছক লাগিয়া দেখে আগে নেদেখয় ॥
 সাল বৃক্ষ সদৃশ শৰীৰ ভগবত ।
 কুলা হেন কাণ ভেঙবা নাক ভাব ॥
 ছই গোটা চক্ৰ তাৰ বান্ধলি সম সৰ ।
 দেখান মাৰকে পৰিত হবে নিৰপৰ ॥
 আত্মৰ নৈয়া কলে লোকক পিড়ন ।
 বিপ্ৰ বৈষ্ণৱৰ ধাৰ লোবে বহু ধন ॥
 ৰাজ্য হৈয়া সৰ্বকে পিড়ন ৩ জন ।
 অত্যাধ কৰি লোনে, আৰু অনেক বন
 লোকৰ আনিকা ছ। ৰাধা হৈয়া কদে ,
 ছষ্ট গন্তিগণে মহা পাপক আছৰে ॥
 বোলে মোৰ দাতব্যতান যদি নিষয় ।
 এহি চল বাদে আনা লোকক হিংসয় ॥
 মহাপাপী হন সিটো অকথা কবয় ।
 মহি বিনে তাক কোনে সাবাব পাৰয় ॥
 গলি সবে লোকক থি কৰে মহামাৰ ।
 ধন ধান্য আগ্ৰহি সকলে লোৱে তাৰ ॥
 এহি সব মহা মহা পাপক আছৰে ।
 আয়ু ত্ৰী, যশ, ধৰ্ম্ম নাশ হৈয়া মৰে ॥

কদ যামল ।

সেহি ৰাজ হুত হোবে দক্ষিণ কামত ।
শুনা তব কহৌ দেহা গোটি যেন মত ॥
তিনি ভাৰ দেহা গাব যেন পৰশিলা ।
শুকান পুথৰী যেন হৃদয় বটীলা ॥
মৌ বাহা সম নাসা ছই হাত চুটি ॥
ডাঙ্গৰ অৰৰ দস্ত আচন্ত আকৃতি ॥
স্থলক দৰ্শন কেশ কৰি ৩ ধ বল ।
ভেদুবা চৰণ গাব পৰ্ব ৩ সূচল ॥
দেখান মানক মন পাণক হৰষ ।
হেন হুত নব জানা উপাসি থাকিব ।
পাপ পুণ্য অন্তৰাম ১৩ ছ ০ বাশি ।
যাক যোহি নাগে নিবে সেহি নিয়ে আমি
হেন জুনি পো নাব পশি ৩ হৃদয় ।
আৰ ন বহিব বলি পামাক বাধয় ॥
হেন জুনি নিলোনে নো ন হৈয়া টৈ ॥ ।
দেব না কথাক হবে সমাপ্তি যা বৈলা ॥
পুৰণোত্তম মহম্ম জানা নোব নাম ।
শিব পদাৰ হৈটো এৰি আন কাম ॥
জানি ছুঃখ নাগবে তবৈনা কৰাবাম ।
নিশ্চল স্বৰূপে সবে বোলা ৰাম ৰাম ॥

দুলভি ।

শঙ্কর বদতি, শুনিল পার্শ্বতী
 দেবতা কৈলা যিমত ।
 আবে ব্রহ্মা কৈলা, শুনা এক মনে
 কহিবোঁ তযু আগত ॥
 অগস্তি পোলন্তি, কশ্যপ কপিল
 পরাশর বৈশ্রামর ।
 নামদগ্নি বাম, আস্তিক কুমাৰ
 দধিচি কপিল পৰ ॥
 বশীষ্ঠ গৌতম, ভৰদ্বাজ নাম
 মুকন্দু মণু মাধব ।
 বিশ্বামিত্র ধন্ব, কুচাণ্ড কর্দক
 ভার্গ বীর সুভার্গব ॥
 অত্রি বাম দেব, অঙ্গিরা নাবদ
 দৈপায়ন শূক মুনি ।
 বিদ্যশৃঙ্গ কধু, ছৰ্দ্ধাসা মান্দব্য
 কুশম্বজ মণু মুনি ॥
 এহি মত বিপ্র, পঁচিশ হাজাৰ
 আক আছে অসংখ্যাত ।
 পরম যোগেন্দ্র, সবে ব্রহ্ম বক্তা
 ব্রহ্মায়ে অজি আছন্ত ॥
 বিবিশ্বিত্র সম, পরম গহণ
 সৃষ্টি কৰিবাক পাবে ।
 নাহিকে নংশয়, সবে ব্রহ্মময়
 দেবক বক্ষণ কৰে ॥

କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସବକ, ନିଜ ଶକ୍ତି ଦିଅ।

ବାଞ୍ଛଧର୍ମ୍ୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାହି ।

বেদৰ বিহিত, শ্রুতি মন্ত্ৰ দিয়া।

লোকৰ পূজাক থাই ॥

তাসাম্বাক বেদে, চন্দ্রবিপ্র বলে

ଚନ୍ଦ୍ରବ ମଗ ଶୀତଳ ।

সকল লোকের, কল্পনা গুছাই

মঙ্গলৰ সন্মঙ্গল ॥

ভাসাম্বাক বেদে, সূর্য্য বিপ্র বোনে

শুনিয়ে। তার কাহিনী।

দেবীদ আগত, কহিনন্ত হবে

হৈৰাছে মই আপুনি ॥

ଆବେ ଶୃଙ୍ଘ ବିପ୍ର, ମବର କାହିନୀ

শুনিয়ে দেবী পার্বতী ।

মুখ্য মুখ্য কিছু, নাম তাসাম্বাব

শুনিয়েক প্রতি প্রতি ॥

হংস শ্রুত মনু, হংস পবাস্তিত

ଗିରିବ ବସୁନନ୍ଦନ ।

গর্গ গবাম্বু, চন্দ্রত সুভানু

शुद्धता साविदानन्द ॥

অকণ অত্রিতি, পাল'ବ ଗୌତମ

সূর্য্য বিন্দু বিধ এক ।

দেবলজামল, সূর্য্যবৰা বেলি

मधुविष्णु कणिकक ॥

মহামায়া জগতৰ এজন প্ৰধান দেৱী ।

তেও ক নিন্দা কবির নেপায় ।

हरि कुशानन, अचाक चानन

ଭବତ କୁଶ କୁୟୁନ ।

সত্যজিত অন্ত, দেবল অনন্ত

পৰাজিত শূক পদ ॥

মণি মন্তু দেব, বিন্ধভগা যিতো

इलक्कव कुशक्कव ।

এহি সব আদি, পৰম যোগেন্দ্র

অন্যান্য আছে অপার ॥

বেদৰ বিচাৰ, প্ৰকাশ কৰন্ত

ব্রহ্মাকে সাধি আছন্ত ।

দেবতার গোপ্য, প্রকাশ কৰন্তু

অন্যৰ কৰ্ম নহস্ত ॥

ই সব সমস্ত, জ্যোতিবেদ জ্ঞাত।

এতেকে জানা নিশ্চয় ।

এতেকেসে দেবী, ইটো সগস্তক

দৈনন্দ বেদে বোলয় ॥

বৈষ্ণৱত একে, দুই যজ্ঞকাৰী

ইহাক জ্ঞান নিশ্চয় ।

প্রপঞ্চ বাহিৰে, চন্দ্র সূৰ্য্য বিপ্র

বলিয়া। সবে কহয় ॥

শ্রুতি বেদে জ্যোতি, বেদ দুই খান

দুহাস্তব প্রবন্ধনা ।

এতেকে সে ব্রহ্মা, মই মহেশ্বর

আমার সব স্রজনা ॥

শতক বছবে. ব্রহ্মা নাশ হৈব

মোহোৰ মৰণ নাই ।

বাম নাম মহা, অমৃতক পিয়া
অমৰ কৰিছোঁ কাই ॥
হেন শুনি দেবা, কৰ জোৰ কৰি
পুণ পুচিবাক লৈলা ।
শিৱৰ বহন্ত্ৰ, সংহিতা যামলে
লোক পাঞ্চ শত গৈলা ॥
আমি অন্ত জন ইহাৰ অৰ্থক
কি মতে বিভাগী বৈ . . ।
তথাগিতে গুৰু, এপা অনুৰেসে
লোকৰ পদ কৰিলে ॥
পণ্ডিত সকলে, শাস্ত্ৰক চাহিবা
দোষক যেবে পাৱাই ।
আমাক নিন্দিবা, শাস্ত্ৰক এড়িবা
বিচাৰি চাই নপাই ॥

पद १

পার্কী বদতি প্রভু দেব ত্রিনয়ন ।
 সিনিলা সংশয় শুনি তোমাৰ বচন ॥
 কহিলা হা চন্দ্র বিপ্রে ব্রহ্মাত জন্মিলা ।
 সূৰ্য্য বিপ্ৰ নব তম্বুহন্তে যাত ভৈলা ॥
 দ্ৰুহান্তত হন্তে দুই বিধ বিপ্ৰ হয় ।
 কোন জন শ্ৰেষ্ঠ তাক কহিয়ে নিশ্চয় ॥
 হেন শুনি ত্ৰিলোচনে কহিবাক নৈলা ।
 শুনা জাগ' যিতো কথা আমাত পুচিলা ॥

পূৰ্বে ভগৱন্তে আমি তিনি দেৱতাক ।
 কটাক্ষ কৃপায় এন্তে স্ৰজিলা আমাক ॥
 তন্ত্ৰিয়া বহিলো আমি কৰি অহঙ্কাৰ ।
 দেখিয়া ঈশ্বৰে হাসি তুলিলেক আৰ ॥
 মই বৰ হেন মানু তিনিও আপুনে ।
 পাছে আমাসাক থাপিলন্ত তিনি গুণে ॥
 ষষ্ঠ গুণে বিষ্ণু বজ গুণে প্রজাপতি ।
 মোহক দিলন্ত প্রভু তমগুণে স্থিতি ॥
 তিনিয়ো গুণত আমি সগানে ঈশ্বৰ ।
 তথাপিহো আগাব বিষ্ণুসে শ্ৰেষ্ঠতৰ ॥
 ব্ৰহ্মায়ে স্ৰজন্ত যত লোক নিবন্তৰ ।
 সমস্তকে পালে বিষ্ণু যেন যথান্তৰ ॥
 অন্তকালে সবাকে সংসাৰ কৰোঁ আমি ।
 মোক কাল মূৰ্ত্তি কৰি দিলা কৃষ্ণ স্বামী ॥
 কাল অনুৰূপে মই ব্ৰহ্মা আদি কৰি ।
 ভকতি নটতলে সবাহাকে আনো মাৰি ॥
 এলেকে সে মহামুনি সব শ্ৰেষ্ঠতৰ ।
 তাহান সমান একো নাহি আন নৰ ॥
 মোত হন্তে দৈৱজ্ঞ বিপ্ৰে সে শ্ৰেষ্ঠ জানি ।
 সমান কৰিয়া থৈলা ধৰ্ম্মও প্রমাণি ॥
 হেন জানা তাসাধাৰ নাহি ভিন্নাভিন্ন ।
 শ্ৰতিশাস্ত্ৰে জ্যোতিৰ্বেদে কৰি চাৰি ভিন্ন ॥
 ইহান্তো হৈবেক বেদ ধৰ্ম্মে অধিকাৰ ।
 একে ধৰ্ম্ম একে কৰ্ম্ম আচাৰ বিচাৰ ॥
 ইটো হুই আনক বন্দিব নপাবয় ।
 আক সেবা লৈবে পদ সেবিবে লাগয় ॥

পার্শ্বতী বদতি প্রভু শুনা ত্রিমোচন ।
 আসাম্বার বন্দনীয় নাহি এক জন ॥
 শঙ্কবে বোলন্তু আয়ঁ শুনিও বচন ।
 মই হব আর ব্রহ্মা বিষ্ণু তিনি জন ॥
 আসাম্বার বন্দনি এহি সে তিনি হয় ।
 মহা গোপ্য কথা কহেঁ তোমাত নিশ্চয় ॥
 বৈষ্ণৱেসে বিষ্ণু আক জানিবা সম্ভব ।
 আছয় ব্রাহ্মণ গুণ যিসব বিপ্রব ॥
 কৃষ্ণৰ একান্ত দাস ভক্ত যিটো জন ।
 এহি তিনিৰ সে সদা বন্দিব চরণ ॥
 ইন্দ্র আদি কৰিয়া প্রণাম ন কৰিব ।
 যিটো সেৱা লোৱে আয়ু শ্রীহট্ট হব ॥
 পূৰাণ সংহিতা বেদ সবাৰ ৰচন ।
 তোমাত ৰহস্য কথা কৈলোঁ উদাৰণ ॥
 এহি মতে বিপ্রৰ চৰিত্র কলা গৈলা ।
 বৈষ্ণৱ কথাৰ হৰে কহিবাক লৈলা ॥
 বোলয় পুৰুষোত্তমে মই অন্ন জন ।
 অগাধ সাগৰ হব গোবীৰ চৰচণ ॥
 তাক কাঢ়ি লৈয়া মই যুজিঁবাক লৈলোঁ ।
 যাতো গুৰু দেৱতাৰ আজ্ঞাক লভিলোঁ ॥
 তেহেহেস্তে ঈশ্বৰ বামচন্দ্র কৃপাময় ।
 তান বংশে জন্ম মোৰ হয় যে আচয় ॥
 সঞ্জন্তম ভাঞ্জ যেন মন পটন্তৰ ।
 বাঘৱৰ বংশে হেন মোৰ পটন্তৰ ॥
 আৰো ৰাজ্য সম্পত্ত গৰ্ব্ব হোৱে যাত ।
 কমা পুনু কৰিওক বৈষ্ণৱ সমন্ত ॥

অনেক শাস্ত্রক আনি বিচারি প্রবন্ধে :
 বচিলে। পয়্যার আমি হ্রস্ব দীর্ঘ চন্দ্রে ॥
 গুরুৰ চরণ মনে কবিয়া প্রণাম ।
 ভণিলা পুরুষোত্তমে এড়ি আন কাম ॥
 শুনিও পার্শ্বতী বৈষ্ণৱৰ যেন নীতি ।
 চাৰিও যুগত বৈষ্ণৱৰ হব খ্যাতি ॥
 শুনা হংস নাৰায়ণ ব্রহ্মাত কহিলা ।
 বৈষ্ণৱৰ লক্ষণ যি মতে প্রবন্ধিলা ॥
 ভকত বৈষ্ণৱ যেন শুনা তান থান ।
 প্রথমতে গুরু মুখে লভিবেক জ্ঞান ॥
 ইন্দ্ৰিয়ক দমি শাস্ত্র কৰিব বাখ্যান ।
 সগুণ নিগুণ ধৰ্ম্ম কৰিব বিধান ॥
 বুজিয়া বহিলা য়েবে জ্ঞানৰ প্রমাণ ।
 ধৰ্ম্ম অর্থ কাম মোখ্য নেদিবেক কাণ ॥
 বেদ শাস্ত্র সম্প্রদাক কিছু ন লভিব ।
 শ্রৱণ কীৰ্ত্তন ভক্তি ইহাক জানিব ॥
 তিনি বিধ লীলা শ্রুগৰিব কেশৱৰ ।
 প্রণামি সকল নৰ কৰিব য়েপৰ ॥
 যিবা আছে যিবা পাই সিসব ভাজিব ।
 মনে মাধৱৰ পারে সকল অঙ্গি'ব ॥
 পুত্র পত্নী আছে মানে ঐশ্বৰ্য্য সকল ।
 কৃষ্ণৰ চরণে মনে অঙ্গি'বে কেবল ॥
 হৰি গুণ নাম সদা মুখত নেৰিব ।
 যনে যনে মাধৱক হৃদয়ে ধৰিব ॥
 মোহ মায়া, বাগ গল মদ কাম যত ।
 দম্ব দৰ্প আছে মানে এড়িবা সমস্ত ॥

এহি সব নোহিবেক মনৰ গোচৰ ।
 সবাহাকে দেখিবেক নাৰায়ণ পৰ ॥
 অখ হুখ ভালাভাল জয় পৰাজয় ।
 হৰি বিনে নাহি আন জানিবা নিশ্চয় ॥
 বহুবিধ ধৰ্ম্ম বহি আছে বেদচয় ।
 লোভাৰিষ্ট হয় নৰ তাহাতে পৰয় ॥
 নিশ্চয় বেদৰ ভক্ত হৰি ভক্তি সাৰ ।
 ঋষি সবে নানা ফল লোভ দিয়া তাৰ ॥
 অজ্ঞানী প্রাণীক সবে কৰিয়া উন্নত ।
 তাহাতে পৰিয়া কৰে তাহাতে সেৱত ॥
 এহি হেতু সংসাৰত জনগ মৰণ ।
 ইহাক জানিব যিটো সেই মহাম্বন ॥
 শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন বিনে ধৰ্ম্ম নাহি আৰ ।
 আনু সবাহাকে কৰিবেক পৰিহাৰ ॥
 ন কৰিব তীৰ্থ প্ৰতিমাক অবাধিব ।
 তীৰ্থৰ অভাৱ যিটো কৃষ্ণক ভজিব ॥
 প্ৰতিমাদি পৰিচৰ্জা কৰিব ভক্তিক ।
 আত্ম বুদ্ধি কৰিবেক মহন্ত জনক ॥
 পঞ্চ তত্ত্ব পঞ্চ বস পঞ্চ গুণ সাৰ ।
 সৰ্বদায়ে কৰিবেক ইহাক বিচাৰ ॥
 হেন শূনি মহামুণি বলিলা বিনয় ।
 কহিলা বৈষ্ণৱ জ্ঞান দেৱ কৃপাময় ॥
 বৈষ্ণৱৰ জ্ঞাতি ভেদ বৰ্ণ আছে নাই ।
 শূৰ্য্য-শক্তি সাধুৰ পাৱে কিবা নাই ॥
 ইহাক কণিয়ে প্ৰভু শুনো জিগুৰাৰি ।
 ভূমি আক জানা আনে জানিব কি কৰি ॥

হাস্য কৰি দেবীক মাতিলা মহেশ্বৰ ।
 ব্রহ্মাত আপনি কহিআছন্ত ঈশ্বৰ ॥
 শুনা প্রজাপতি মই কহিবু বুজাই ।
 শ্রবণ কীৰ্ত্তন জানা বৈষ্ণৱ ঘাই ॥
 পঞ্চ তত্ত্ব মূল মন্ত্ৰ এহি সব জানে ।
 চাণ্ডাল হৈবেক গুৰু বৈষ্ণৱ প্রধান ॥
 ঐশ্বৰ্য্য বিভূতি বল হৈব বৈষ্ণৱ ।
 সি সব গুণ্ণে নকৰয় তাক পৰ ॥
 আমাতে লয়োক দেখি ইহাৰ প্রমাণ ।
 আমি বাক্স জন জানা বৈষ্ণৱ প্রধান ॥
 প্রথমতে ব্রহ্মাৰ ঐশ্বৰ্য্য অতিক্রম ।
 আপনি ব্রহ্মণ্যতেহে মহন্ত উত্তম ॥
 আৰু যত মহাজন তিনিয়ো কালত ।
 সবাসাবে ঐশ্বৰ্য্য বিভূতি আছে যত ॥
 সি সব বুদ্ধি হয় ঈশ্বৰৰ শ্রীপদে ।
 ঈশ্বৰে দিআছে তাক পৰম সম্পদে ॥
 আৰু শুনা মহন্তৰ আচৰ্য্য প্রধান ।
 দৈত্যকুলে জাত মহা মহন্ত প্রধান ॥
 বলী প্রহ্লাদৰ সম ভক্ত মহাজন ।
 চৈদ্ধয় ভূৰণে জানা নাহি সমতান ॥
 হেনয় চাণ্ডাল যদি মহন্ত হোৱয় ।
 ব্রাহ্মনে মানোক গুৰু কহিলো নিশ্চয় ॥
 সত্যে সত্যে মই দেবী কহিলো তোমাত ।
 মহন্তক নিন্দাবাদে হোৱে অধঃপাত ॥
 এহি বলি মৌণ ভৈলা দেৱ ত্রিলোচন ।
 পুনৰপি মহাদেবী বলিলা বচন ॥

কৈলা বৈষ্ণৱৰ চৰিত্ৰক মনোহৰ ।
 শ্ৰৱণ কৌতুৰ মাত্ৰ ধৰ্ম্ম শ্ৰেষ্ঠতৰ ॥
 তোমাৰ প্ৰনাদে প্ৰভো জানিলো ইহাক ।
 আবে ৰাজ্য সমূহৰ কহিও কথাক ॥
 কত গান নগৰ ধৰণী প্ৰদেশত ।
 কোন ৰাজ্যগণ ভৈল ঈশ্বৰ সজ্জিত ॥
 তেছে অংশে কত ৰাজ্য লয়া আছে জাত ।
 ব্ৰহ্মাৰ্ষে কহিছে কত নৃপতি প্ৰখ্যাত ॥
 কাহিও হিন্দুলপানি শুভু বঙ্গ কবি ।
 হেন শুনি গগৰে মাণিল হাস্য কৰি ।
 শুনা সৰ্বজন নৃপ কথ্য অশ্ৰাম ।
 মহন্ত সবাক পৰি কৰিও প্ৰণাম ॥
 কহ, পুৰুষোত্তম এডি আন কাম ।
 নিশ্চল প্ৰকপ ছয়া বোলা বাম বাম ॥

চৰি ।

শঙ্কৰ বদন্তি দেৱী, গুনিয়োক মহামায়ী
 পৰ্ব্বাপৰ কথা যে সমস্ত ।
 যত যত মহাৰাজ্য, ধৰণী মণ্ডলে সবে
 সামান্য ৰাজ্যৰ লেখা কত ॥
 তাৰ কিছু কিছু বাচি, নগৰৰ নাম শুনা
 কহিবো ল'জাৰ লেখা মানে ।
 মণু পুত্ৰ বলি তাক, জানিবা ধৰণী পাল
 আবে নাম শুনা দাবধান ॥

তাৰে নাম মহিপতি, ভূপাল তাহাকে বলি
 ভূবনেশ্বৰ তাৰ নাম হয় ।
 সাত খণ্ড পৃথিবীক, পালন কৰিয়া থাকে ।
 দেৱতাৰ সাঁঠৈ সবে জয় ॥
 তাঁহাকে সে নৰেশ্বৰ, বোলে সব শাস্ত্ৰগণে
 ব্রহ্মাত কৰিয়া আকে জানে ।
 চাসাম্বাৰ সৰি বৰি, বাসব নুহিকে কাঞ্চ্য
 প্রজাপতি সব ভৈলো মানে ॥

পদ ।

গুনা সবে ৰাজ্য সমূহৰ ৰাজ্য যত ।
 তাৰ নাম কহোঁ গুনা তোমাৰ আগত ॥
 সিন্ধুপুৰ নাগপুৰ আৰো নাগপুৰ ।
 মণিপুৰ বঙ্গপুৰ বঙ্গ ব্রজপুৰ ॥
 চন্দ্ৰমালা ৰত্নমালা ধনুমালা নাৰ ।
 হেমশৰবা হেমকুট বিৰাট বিদাৰ ॥
 অসি চন্দ্ৰ অযোধ্যা অপৰ চন্দ্ৰমালা ।
 সোণ কাকি কিস্কিন্ধ্যা কুমুদ ভদ্রা কলা ॥
 জয়ন্তী গিথিলা মকতা লক্ষা মিহিৰা ।
 মণিবন্ধ ইহাটি কোসানী গজপুৰা ॥
 মনজিক চামা বৃন্দা পুৰা অলিপুৰ ।
 যুগপুৰ কঞ্চাণ স্মৰাট বৃশোপুৰ ॥
 সঙ্কেটা যামল চম্পা ভদ্রা সবচয় ।
 অপুৰা অগিতাকুণ্ড পুৰযে কুশয় ॥

পঞ্চ বাট বিবাট অবস্ত সৌরিপুৰ ।
 মাগধ ত্রিবাট হৰিচন্দ্র হৰিপুৰ ॥
 ত্রিপৰ্বত ধনমালা মথুৰা ললিতা ।
 কোনজ কোকিল পুষ্পমালা ভদ্রইটা ॥
 অপৰা কুৰ্ণাট কুঞ্জবাটো সৌবাটক ।
 হেমালয় হেমকুট অসিত নন্দক ॥
 অবিবন্ধা মণিচন্দ্রা হস্তীনা পাঞ্চাল ।
 ত্রিকোটা অপৰা চম্পারতী ধৃত পাল ॥
 ধন্য চন্দ্র পুষ্প চন্দ্র সূর্য্যপ্রভা শশী ।
 গয়া গান্ধারী গোমি মৃগ কঙ্ক কাশী ॥
 সিদাইন্দো যিটোজরা উগ্র সিদ্ধপুৰ ।
 কৌশল্যা কোকিলা নন্দা স্মৃতি কামপুৰ ॥
 মৃগশ্রবা অসি বৃন্দ মকৰাহো বামা ।
 বুৰাহি মান্দিৰা কোলা কুঞ্জৰা স্মৃতমা ॥
 অঙ্গ কলিঙ্গ দেশাশ্রিতা দেশ বঙ্গা ।
 পরিশ্রিতা স্মিত্রা যে সগৰ সূৰঙ্গা ॥
 মকৰাঙ্গা অলিত্র স্পুৰ স্মৃতমালা ।
 প্রতকুণ্ঠ নাম শলাজে যনাৰি শলা ॥
 নৰেন্দ্র চতুৰ্থ মেক নাহিন্দ্র যামলা ।
 হংসদ্ধৰ শ্রসদ্ধৰ সিহলা মহিলা ॥
 গদাবৰি গণ্য অৰ হৰিপুৰ বৃন্দ ।
 অসিতীৰ্থ যমগ্ৰায়া সূৰথ সূবৃন্দ ॥
 এহি সব মুখ্য কৰি সাগৰ প্রথ্যাত ।
 মুখ্য মুখ্য বাচি বাছি কহিলো তোমাত ॥
 মহামায়্য প্রকৃতি নিশ্চলা মহিবৰ ।
 তাতে মনু পুত্র সবে ভৈলা বাজ্যেশ্বৰ ॥

স্থানে স্থানে ধৰণীক ভূমিতা কৰিলা ।
 বহু পুষ্প মনোৰমা আৰাম কৰিলা ॥
 পুষ্পবীণি তড়াগ সৰোবড নিবন্তৰ ।
 গড় পক্ষিহা দাস কৰিলা বহুতৰ ॥
 প্রজ্ঞাক পালিব মন্ত পুল সব দিলা ।
 কলিৰ কুশল তাৰা সকলে নাখিলা ॥
 ৰাজ যেন নিয়ম পালিলা জাতিদৰ্শ ।
 সনাকৈ দিলন্ত যেন জীৱিকা আশ্রম ॥
 এহি মতে মহাপুণ্ড জ্ঞানামিত তৈলা ।
 ধৰণী কলাক হৰে পার্শ্বতীত কৈল ॥
 প্রথমতে পৃথিৱী পালতে প্রজ্ঞা যত ।
 কৰিলন্ত প্রতিপাল প্রজ্ঞাক যিগত ॥
 এটেকক নগৰে ৰাজ্য লক্ষ সহশ্ৰেক ।
 ভোগ ভূখি মৰি কতো গৈলেক প্রত্যেক ॥
 ধন ধান্ত ৰাজ্য তাৰ অচাৰ সবাৰি ।
 চমৎকাৰ কৰি পৃথিৱীত মৰে পৰি ॥
 অন্তকালে একেশ্বৰে পৰি মৰি যাই ।
 'অনৰ কাৰণে আনে কোন মৰি যাই ॥
 পাপ পুণ্য দুই জ্ঞান চলে আগে পা'ছ ।
 অধঃ উৰ্দ্ধ গতি যাক যিবা জানি আছে ॥
 মোক লাগি কন্দল কৰয় ৰাজাগণে ।
 মৰে কাটাকাটি কৰি মোহৰ কাৰণে ॥
 মই ৰহিআছো আবে মৰে দন্ততৰি ।
 'এহি মতে ধৰণীত থাকে বঙ্গ কৰি ॥
 এহি মতে ধৰণী কলাক সংহৰিলা ।
 পাছে মহিপতি কলা পার্শ্বতী পুছিল ॥

পার্শ্বতী বদতি প্রভো শুনা জিলোচন ।
 কোনো কোনো কলা গৈলা কোন রাজাগণ ॥
 কোনে কি প্রকাৰে ধৰ্ম্মে প্রজাক পালিলা ।
 কোন সবে কোন মতে প্রজাক স্থাপিলা ॥
 কোন অংশে কোন রাজা বিষ্ণু প্রজাপতি ।
 তিনি ববি ভাগি যোত কহিয়োক নীতি ॥
 শঙ্কৰ বদতি শুনা ভবাণী-বচন ।
 চাৰিও জাতিৰ রাজ্য আছয় হুৰ্জ্জন ॥
 পৃথিবী পালক রাজাগণ আছে যত ।
 ব্রহ্মা বেসে অংশ সবে জানা স্বৰূপত ॥
 সি তোসবে ব্রহ্মা সৃষ্টি কৰিতে শকতি ।
 প্ৰিয়ব্রতে মহী খণ্ড সবে অধিপতি ॥
 আদি যোগে রাজা আদি সত্যে ব্রতে নীতি ।
 ধৰণী রূপাতে বন্ধিত প্ৰাণী আছে সম্প্ৰতি ॥
 প্ৰিয়ব্রতে মহা যসে ধৰণী পালিলা ।
 সাত দ্বীপ সাজি তেস্তে ধৰণী থানিলা ॥
 সাত দ্বীপ বিভাগি দিলন্ত মহী খণ্ড ।
 সাত সাগৰক আৰু নিৰ্ম্মিলা তথাত ॥
 যিবা রাজা—যিবা কৰ্ম্ম কৰিতে শকট ।
 বিভাগীয়া সব কৰ্ম্ম কৰিলা উদ্ধত ॥
 জৈম্বৰ ইচ্ছায়ে সাত সাগৰ স্থাপিলা ।
 সাত খান মহা বম্য দ্বীপক নিৰ্ম্মিলা ॥
 জম্বু, প্লক্ষ, কশ, ক্ৰৌঞ্চ শাক শাম্বলীক ।
 পুষ্কৰ না মতে সাত দ্বীপত অধিক ॥
 লোন, গুড়, শুবা, ঘৃত দধিৰ সাগৰ ।
 হৃৎ সাগৰৰ অন্তে জল ভয়ঙ্কৰ ॥

এহি মতে বহুকাল ধৰণী পালিলা ।
 প্ৰিয় ব্ৰতে মহাতীত্ৰ যোগ আচৰিলা ॥
 যেন মতে প্ৰজ্ঞা সবে হুঃখ ন পাবয় ।
 সবাখাৰে কুশল সাধিলা মহাশয় ॥
 মহাধৰ্ম্মী পৰম বৈষ্ণৱ সাধুজন ।
 হুষ্টক বিনাশি সন্ত কৰিলা পালন ॥
 সগৰ দিল্লিপ ভগীৰথ ৰাজা ছয় ।
 এহি মতে ধৰ্ম্ম ধৰি পৃথিৱী পালয় ॥
 ততাল পাত্ৰধৰা যশ বৃন্দ পুৰ বোৰা ।
 অপৰক্ষ হৰিচন্দ্ৰ ৰোগন্ত ৰঞ্জিবা ॥
 ইক্ষাকু, কাকুৎস্থ, বসু অজ্ঞ, দশৰথ ।
 অশ্বৰিস, ভৰত নকুল সতাত্ৰত ॥
 বলিবেন অজলই বাৰ বিজিতাস্য ।
 ধৰ্ম্মশ্ৰৱা সত্যযিত নাভিকাৰ তস্য ॥
 ইল'দৰ বিন্দোগ জকেতু নন্দৰাই ।
 সোণৰ সূৰণ দস্ত ভোজ কুৰুৰাই ॥
 মাক্ৰাতা খটঙ্গ ৰত্নগণ ইন্দ্ৰ ধ্বজ ।
 চন্দ্ৰবিন্দু সংক্ষেপ নকৰে কেশিগজ ॥
 ইসবক যানি বাহা বলিয়ো ভূপাল ।
 মহিপতি বলি যাৰ জানা মহিপাল ॥
 কুলপাল ধৰ্ম্মপাল আৰ জজ্ঞপাল ।
 হৰ্জ্জন অন্তক আৰো সন্তৰ ৰূপাল ॥
 সাত পৃথিৱীত পশুপক্ষিগণ যত ।
 যত জন্তু সংসাৰত আচ য সমস্ত ॥
 অহুকপে সমস্তক কৰি পতিপাল ।
 এতে কেমে তাসাম্বাক বোলে লোকপাল ॥

চোৰ শঠ দুৰ্জ্জন অসন্ত খলুৱাক ।
 ন সহ্য বসুমতী তাহাৰ ভৰক ॥
 তাসান্বাক নাসিয়া পেলন্ত বসুমতী ।
 এহি হেতু তাসান্বাক বোলে মহিপতি ॥
 সন্তক পালন কৰে দুৰ্জ্জনৰ দ্বাস ।
 ভকতৰ বৈৰিক কৰয় সৰ্কনাস ॥
 সিকাৰণে ধৰ্মপাল প্ৰথ্যাত নামৰ ।
 শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন ধৰ্ম বাথে ভকতৰ ॥
 ছপ ছপ্ত আচৰয় লোকগণ যত ।
 তাতে ধন বত্ৰ বস্ত লাগয় সমস্ত ॥
 বড় অনুবন্ধ কৰি সবাক দিবয় ।
 তাৰ এক ভাগ ধৰ্ম নিশ্চয় পাবয় ॥
 তাতে যজ্ঞপতি নাম বেদতে প্ৰক্ষাত ।
 প্ৰজাপতি নাম তাৰ বলয় ইহাত ॥
 এহি মানে কহিলোহেঁ ভূপালৰ স্থিতি ।
 আৰো নাম বহু আছে জানিবা পাৰ্শ্বভী ॥
 এহেতু ধৰণী কলা কহিলো নিশ্চয় ।
 ইহাৰ মাজত আছে দুষ্ট দুৰাশয় ॥
 যেন নাম ভৈল আৰো ধৰণী পালক ।
 পৰম অন্তক দুষ্ট সন্ত বিঘাতক ॥
 বোলে মোস্ত পৰে আছে কোন বৰদেৱ ।
 এতে কেদে মোকে মাত্ৰ কৰন্তোক সেৱ ॥
 বন্ধা হৰ আদি কৰি মোহোৰ পালন ।
 মোক পৰে যিটো পূজা কৰে আনজন ॥
 নিশ্চয় বলিলো মই কাতিব তাহাক ।
 এই বুলি সৰ্বল লোকক দিলা হাক ॥

ছৰিলে পাতকী ডৰে কৰি চুৰ্গি পন্ন ।
 আপনী থাইবাক মাত্ৰ কৰয় যতন ॥
 তিনিও লোকক য়েবে কাৰো আসা নাই ।
 বলে জিনি সবাকে প্ৰচণ্ডে মাৰি থাই ॥
 ঋষি সকলৰ হৰিপূজা নিঃসেধিলা ।
 সমস্ত বস্তুক কাঢ়ি আপনি ভৃঞ্জিলা ॥
 দেৱ দানব যক্ষ ৰক্ষ ৰাক্ষস য়ে যত ।
 সবেও মজ্জিলা অতি দাকণ দুঃখত ॥
 মহাত্মাসে শস্য বৃষ্টি নাহি ধৰনৌত ।
 অনাবৃষ্টি হৈলে শস্য নিমিলে কিঞ্চিত ॥
 চল্লিশ বৎসৰ মানে শস্য বৃষ্টি নাই ।
 দেৱ মনুষ্যৰ দ্ৰব্য সবে লুপ্তজই ॥
 যত দ্ৰব্য মানে তাক ধৰনৌ গিলিলা ।
 দেখি ঋষিগণে পাছে তাক সংহৰিলা ॥
 তান দেহা হস্তে পুনৰূপি অৱতাৰ ।
 ভৈলা মহাৰাজা চৈদ্ধ ভূৱনেতে সাৰ ॥
 চল্লিশ বছৰ বৃষ্টি নাহি অযোধ্যাত ।
 ৰাজ্যৰ অধৰ্ম্মে দুখ ভৈলা বিপৰীত ॥
 পাছে পৃথু ধৰণীক ধৰিয়া দহিলা ।
 চৈদ্ধয় লোকৰ বস্তু সমস্ত লভিলা ॥
 মহা মহা যজ্ঞদানে সবে তুষ্ট ভৈলা ।
 তিনিও লোকক লক্ষ্মী আৰূন কৰিলা ॥
 সাত দ্বীপ পৃথিৱী পাতিলা পৃথু ৰাই ।
 পাতিলেক সিন্ধু গুড় সমন্য বণাই ॥
 অচি নামে ভৈলা তাৰ প্ৰীয়া পাটম্বৰী ।
 প্ৰজাক পালন্ত পুত্ৰাধিক কৰি ॥

ৰাজ্যত নাহিকে শোক হুথ ৰোগচয় ।
 ঘৰে ঘৰে সবাবো অচলা লক্ষ্মী হয় ॥
 এহি মতে পৃথু ৰাজা পৃথিবী পালিলা ।
 সত্তৰি হাজাৰ মানে ৰাজ্যক কৰিলা ॥
 শুনিলাহা দেবী কহিলোহেঁ যেন স্থান ।
 ছষ্ট ৰাজা ভৰে তল যাই মহীধান ॥
 আন আন ৰাজাগণ মৰিলাহা যত ।
 সবাকো কহিলা হৰে গোবীৰ আগত ॥
 পদ বঢ়া হোৱে বলি আমি নেলেখিলোঁ ।
 দ্বিপিকা চন্দক চাই সংক্ষেপিয়া থৈলো ॥
 শুনা সভাসদ পদ পৰম বহুম্য ।
 ভক্ত ৰাজা সবে কৰে ঈশ্বৰক বশ্য ॥
 হৰি বশ্য হৈলে লক্ষ্মী বৰয় ৰাজাক ।
 মহা সুধীমন্ত সুখি তাৰ প্ৰজা জাক ॥
 আমি ৰাজা সবাৰ নটভলা একো পাত্ৰ ।
 লোকৰ জীৱিকা কৰা ভাণ্ডিবাৰ পাত্ৰ ॥
 দণ্ড বন্ধ অন্যায় কৰিয়া চলে বনে ।
 উদৰ পুৰিয়া নাশ হৈব অবিকলে ॥
 মোৰ ৰাজ্য নগৰ মোহোৰ ভন্তী বথ ।
 মহি সম ৰাজা জানা নাহি সংসাৰত ॥
 এহি মতে অহঙ্কাৰ কৰে ৰাত্ৰি দিনে ।
 দান্ত তৰি মৰি যাই যমৰ কৰণে ॥
 হেন প্ৰভু দেব ভগৱন্ত শ্ৰীনাথ
 ভোমাৰ হুখানি পাৱে কৰ
 তমুখিক অমুজৰ নাহি পু
 সদায় মুগুছে মোৰ মনে

সিটো দোষ ক্ষেমি মোৰ পূৰা মনকাম ।

এহি বৰ দিয়া মোক প্ৰভু বাম বাম ॥

দুলভি ।

শঙ্কৰ বদতি, শুনিষো পাৰ্কীতী

নৰেন্দ্ৰ কলাৰ কথা ।

তোমাৰ আগত, বহিলো সমস্ত

নাভাবা মনে অন্যথা ॥

যি বা জনে থাক, নৰেন্দ্ৰ বোলন

তাহান নাম উপাম ।

সি সবক সৰ্ব, নৰেশ্বৰ বোলে

শুনা তাসাম্বাৰ নাম ॥

চতুৰঙ্গ দলে, আবৰি থকয়

চক্ৰ যে চামৰ ধৰি ।

মহা মহা বিৰে, শত সহস্ৰেক

যাক থাকে সেবা কৰি ॥

হেনয় নৃপতি, লক্ষেক খাটয়

মহা সালঙ্কৃত হই ।

আজ্ঞাক আকলি, পদ সেবা কৰি

কিৰিতিৰ অগ্ৰে চাই ॥

তাহাকে জানাহা, নৰেশ্বৰ বোলে

লক্ষেক বাজা দেশৰ ।

পৰম গৰিষ্ঠ, প্রজ্ঞাক পালন্ত
তান সম নাহি আর ॥

বলে প্রবাক্রমে, বথে সবে সমে
ধনুৰ্দ্ধৰ মহাশয় ।

পৃথিবী মণ্ডলে আন থাকন্তেক
বাসবক গন্য নয় ॥

অপেক্ষা নকরি, দিব্য বথে চরি
 বাজ্যক করে যতনে ।

ব্রহ্মা যুগে যত,
 প্রজ্বলিত পালস্ত
 হেন মহা রাজাগণে ॥

যম বকনক, কতাস্ত্র নকবে
প্রচণ্ড অতি প্রতাপ ।

সামান্য প্রজাৰ, যেন বাপ মাৰ
দুৰ্জজনক দ্বেষত তাপ ॥

নাহি দণ্ড বন্ধ,
নাহি কিছু কৰভাৱ ।

মছল প্ৰবন্ধ

প্রত্যেক নৃপতি, যিটো দ্রব্য দেই
জীবিকা হোৱে তাহাৰ ॥

লক্ষ্মীৰ বিভূতি,
দেখিয়া কীৰ্তি কৰয় ।

প্ৰজ্ঞাত হোৱয়

বৈষ্ণৱ সকলে,
চিৰজীবি নৃপবৰ ॥

দ্ব্য ভোগ ভুঞ্জি, যি মতে থাকয়
 মুকুতি সবব বায় ।

ভাতো দশ গুনে, গ্রন্থাব উচিত
নৃপতি যশ পাবয় ॥

লক্ষেক নৃপতি, লেখন কবন
 যদি শুনাধিক হয় ।
 দশ কুঙ্কি যদি, হট্টাট্টা হয়
 নবেন্দ্র তেবে বোলায় ॥

পদ ।

তিনিও লোকৰ কথা কহিলো সম্প্রতি ।
 কলিৰ কথাক আবে শুনিয়ে পাৰ্শ্বতী ॥
 কলিৰ নৃপতি যত মোৰ অংশে যাত ।
 তাসায়াৰ কথা কহৌ তোমাৰ আগত ॥
 কলিৰ ৰাজ্যত ধৰ্ম্ম পুত্ৰ যুধিষ্ঠিৰ ।
 শতেক বৎসৰ ৰাজ্য ভূজি মহাবীৰ ॥
 জম্বুদ্বীপ অধিপতি পৰম গহন ।
 দ্বিপ্ৰ বন্ধু সবাকৈ পালিব মহাজন ॥
 তান নাতি পৰিষ্কিত হৈব নৃপবৰ ।
 মহাবিৰ ধনুৰ্দ্ধৰ নাহি তাত পৰ ॥
 তৰুণ কালত তেহে শৰীৰ হেজিৰ ।
 ঈশ্বৰৰ ইচ্ছা ব্ৰহ্মা শাপত গজিব ॥
 যাগ কৰিবেক জন্মিষ্ময় মহামানী ।
 তক্ষকে দংশিব তাক পূৰ্ব্ব শত্ৰু জানি ॥
 মহামুনি স্নকে কব ভাগৱত শাস্ত্ৰ ।
 এতেকে হৈবেক ৰাজা মুকুতিৰ পাত্ৰ ॥
 জন্মিষ্ময় ৰাজা আৰো তাহান তনয় ।
 হস্তীনা পুৰত ৰাজ্য হৈবেক দুৰ্জয় ॥

মহন্তৰ বাক্য লজ্জিবেক বেদান্তৰ ।
 সকল শৰীৰে কষ্ট ৰোগ হোৱে তাৰ ॥
 পাছে মহামুনি স্নেহে উপদেশ দিব ।
 অনুক্ৰমে অষ্টাদশ ভাৰত গুনিব ॥
 গুচিবেক পাপ ৰোগ সন্তৰ কুপাত ।
 কোনেনো ন সাধে স্নেহ সাধুৰ সেৱাত ॥
 নথুৱাত ৰাজ্য হোৱে ব্ৰজ মহাশয় ।
 জয়দেন কুপাতে সে প্ৰজাক পালয় ॥
 সেই ধৰি নৃপতি স্ব অঙ্গ নাহি তাত ।
 অতি ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ৰাজ্য অসংখ্যাত ॥
 ৰাজবংশী নোহিবেক চিহ্ন নাহি কয় ।
 সাধন কৰিয়া যাই নৃপতি হোৱয় ॥
 নাহি ৰাজনীতি প্ৰজা পালিবৰ কাম ।
 থাক নতো প্ৰচাৰে নবৰ ৰাজ্য নাম ॥
 ৰাজ্য ৰাজগন্তিৰ চৰিত্ৰ কিছু নাই ।
 অংশক সাধন ভৈলে ৰাজ্য হৈব যাই ॥
 ৰাজ্যক পিৰিয়া লৈবে কৰ ভাৰ যত ।
 স্নেহ হুখ নজানে প্ৰজাৰ যেন মত ॥
 বহু কাল ময় কৰি বেক স্নেহ ভোগ ।
 নজানয় মনত বিষয় উপভোগ ॥
 বোলে মোৰ পুত্ৰক অকষ্টে ৰাজ্য দিবু ।
 যত বৈৰিগন মাৰি নিশক্ৰ কৰিবু ॥
 এহি মানে চল কৰি হুষ্ট ৰাজ্য যত ।
 পিৰয় প্ৰজাক মহা গৰ্বে হুয়া মন্ত ॥
 কালে ধৰি আছে কে'শ নপায় উমান ।
 নিতে নিতে তাৰ মোহ হৰে বিদ্যমান ॥

তাতে মহন্তক হিংসা কৰে অহঙ্কাৰ ।
 তাতো হুখ পাৱে অতি বছনে বিদাৰ ॥
 তাহাৰ ৰাজ্যত আতি উখল উঠয় ।
 বৈষ্ণৱ নিন্দাত আয়ু তাৰ হোৱে ক্ষয় ॥
 ৰাক্ষস অসুৰ আৰো জৰাসন্ধ সাল ।
 মহন্তক হিংসি আয়ু কৰয় বিফল ॥
 আন যত দৈত্য দানৱৰ ৰাজ্য গণ ।
 মনুষ্যৰ ৰাজ্য যত ৰাক্ষস চাৰণ ॥
 মহন্তক হিংসা কৰি সবে হৈব ক্ষয় ।
 সেহি মতে সন্তৰ সুবুদ্ধি হুণ্ডচয় ॥
 হুষ্ট ৰাজ্য সবৰ কুবুদ্ধি লাগ লয় ।
 তাতে হুষ্ট গল্পি সবে যিমত বুজয় ॥
 বলে আসি ৰাজ্য হৈয়া পাতক আচৰে ।
 অসন্ত আলাপে লোক সব পিড়া কৰে ॥
 মনত কৰণে জানা কুবুদ্ধি বোলয় ।
 এহি মতে কলি কালে হৈব ৰাজ্য চয় ॥
 নাহি ৰাজনীতি পেট পুষিবৰ কাম ।
 অলপ প্ৰজাত হৈব লৈব ৰাজ্য নাম ॥
 প্ৰজাৰ নাৰীৰ হইবেক অধিকাৰ ।
 বৃদ্ধ, বালকৰ সাধিবেক কৰভাৰ ॥
 বিচাৰি ৰাজ্যত লোক আচৰণ যত ।
 দণ্ড বন্ধ কৰি লেখা কৰিব সমস্ত ॥
 এক মতে শ্ৰুতি নপাবয় প্ৰজা ছয় ।
 তাতে হুৰাচাৰ সবে কৰিব বলায় ॥
 শুচিব জীৱিকা সব চৌত্ৰিশ জাতিৰ ।
 নিজ কুল কৰ্ম এড়ি নহিবেক স্থিৰ ॥

যেনে তেনে স্বীৰে পুত্ৰ পত্নী ভাড়াৰ ।
 অন্ত্যজৰ লৈব কৰ্ম্ম এড়িব আচাৰ ॥
 নৰৈবেক এক জাতি বণাশ্রম কাৰ্য্য ।
 হৈবেক আচাৰ হীন তাৰ যত ৰাজ্য ॥
 জ্ঞানন্ত সকলে এড়িবেক তপ ধৰ্ম্ম ।
 ধন ধাত্ত হোৱে মানে কৰিব অধৰ্ম্ম ॥
 চাৰিও জাতিয়ে বিধৱাক আনিবেক ।
 সুন্দৰী হৈবেক মাত্ৰ দেখিব প্ৰত্যেক ॥
 তাৰে যিবা পুত্ৰ নাতি হৈব বহুতৰ ।
 সবো জাতিত হৈবে বৰ্ণত শঙ্কৰ ॥
 স্নেচ সব হৈবেক যে বৰ ৰাজ্যচিন ।
 লোকৰ মৰ্য্যদা ভাঙ্গিবেক অনুদিন ॥
 হংস পাবক শুকৰ ধৰি থাইব অতি ।
 নৰৈব হুনীতি দুষ্ট অন্ত মন্দমতি ॥
 সুখ দুখ লোকৰ নাহিকে কদাচিত ।
 অশ্রায়কে জয় কৰি থাব খতি বিত ॥
 ধুৰ্ত্তানি কৰিয়া বিও প্ৰজাৰ লৈবেক ।
 ৰাজ্যৰ আগত তাক দিবেক প্ৰত্যেক ॥
 তাক ছাই তাহাৰ হৰিষ হৈব মন ।
 চাটকক কৰি বলিব বচন ॥
 ডকাইৰ তনয় সেই পাত্ৰ ৰাজাগণ ।
 সান্ত্বশিল বৈষ্ণৱৰ আশ্ৰহিব ধন ॥
 মহন্তক নিন্দাবাদে প্ৰসন্ন কৰিব ।
 অন্যায় কৰিয়া ধন আশ্ৰহিয়া নিব ॥
 তাৰ মন্ত্ৰি সব হব স্নেচক হুৰিত ।
 দিব খল মহন্তক দুখ বিপৰীত ॥

বৈষ্ণব ভকত যত আছে ত্রিলোকত ।
 তাসাম্বাৰ অধিপতি নাহি সিসবত ॥
 মই মহাজন আৰো যম প্রজাপতি ।
 আগি সব তিনিক জানিয়া কৰা স্থিতি ॥
 আগি হৰি ভকতৰ নাহি অধিকাৰ ।
 মহন্ত বৈষ্ণৱৰ সব বাহিৰ আগাৰ ॥
 পেটপুষা ঞ্জৰ ৰাজা মন্ত্ৰিগণ যত ।
 কৰিবেক অধিকাৰ ডাৰ সমস্তত ॥
 মহন্ত ভকত নিন্দা আশু হ'ত হব ।
 চলিচ পক্ষাশ দশ বিশ মাত্ৰ বৈব ॥
 যজ্ঞযোগ সবতাৰ কিছু নহৈবেক ।
 ধন আগ্ৰহত গৰি যাহিবেক প্রত্যেক ॥
 কৰিলোহো দুষ্ট ৰাজা সৰ্বৰ মহন্ত ।
 হেনয় দুৰ্নীতি হব কলিৰ কালত ॥
 এহি মতে কৈলাহৰে গৌৰীৰ আগত ।
 নৃপতি কলাৰ কথা হৈল সনাপত ॥
 আশে বুদ্ধ জন শুনা পাতি কান ।
 ব্ৰহ্মাৰ আগত কৈলা হংস নাৰায়ণ ॥
 তাহাক কহন্ত হৰে গৌৰীৰ আগত ।
 চাৰিও কালৰ কথা কৈলা সমস্তক ॥
 কলিত হৈবেক জানা অল্লাখু আচাৰ ।
 পাষণ্ড আচাৰে লোক হৈব একাকাৰ ॥
 অক্ৰিয়া অনাথ কৰিবেক দুষ্ট কলি ।
 ধৰ্ম্মত কৰিয়া মহাপাপ হৈব বলি ॥
 হৈবেক পাষণ্ড লোক কলিৰ কালত ।
 বোলে প্রজাপতি কাক কহিয়ে সমস্ত ॥

মুনি সমস্তেও ব্রহ্ম বাক্যক বলিলা ।
 পার্শ্বতীৰ আগে হৰে তাহাকে কহিলা ॥
 শুনা সৰ্বজন ইটো পৰম গহন ।
 ব্রহ্মাৰ আগত কৈলা হংস নাৰায়ন ॥
 যাতে হংস নাৰায়নে ব্রহ্মাত কহিলা ।
 এতেকে ইহাৰ নাম হংস কাকি থৈলা ॥
 বত্ৰিশ হাজাৰ আৰো শ্লোকৰ টকাৰ ।
 শুনি মাত্ৰ শ্ৰুতি নথাকয় পণ্ডিতৰ ॥
 সব শাস্ত্ৰ বিছাৰি ইহাতে লাগ পাই ।
 চাৰিও যুগৰ ধৰ্ম্ম আছে সমুদায় ॥
 এতেকে ইহাৰ আমি কিছুমান ছাই ।
 মতি অল্পসাৰে তাক কহিলো বুজাই ॥
 এতেকে শ্লোকৰ তত্ৰ গণিব নোৱাৰি ।
 তথাপি কহিলো গুৰু আশ্ৰাক আছৰি ॥
 মহি মহা অহম্মশ্ব অধম দুৰ্কাৰ ।
 ত্ৰীৰামোৰ বংশে ভৈলো মহাৰাজা নাৰ ॥
 একথণ্ড পৃথিবীৰ ভৈলো অধিপতি ।
 মোহঁৰ সমান কোনে আচয় নৃপতি ॥
 গজ বাজী বথ পদাতিৰ সীমা নাই ।
 এহি মদগৰ্বে মোৰ দিন বহি যাই ॥
 কালৰ হাতত সনে মত্ত হোৱে ঠাই ।
 কোন বেলা মৰি যাই দাস্ত নিকটাই ॥
 গজবান্ধী প্ৰজা ধনধান্য আছে যত ।
 সবে পৰি থাকিবন্ত আপোন স্থানত ॥
 সিকালত মোহঁৰ সহায় কোনো নাই ।
 ছেন বামচন্দ্ৰ বিনে নাহিকে সহায় ॥

মোৰ কিছু ভকতিক নভৈল তোমাত ।
 মহা অহঙ্কাৰে মই ভৈলো অধঃপাত ॥
 এতেকেসে কৰজোৰ কৰোঁ প্ৰভু বাম ।
 সদা নচাবোক মোৰ মুখে তম্বু নাম ॥
 বোলয় পুৰুষোত্তম মই অল্পমতি ।
 মুখে বাম বাম বোলা খণ্ডেক দুৰ্গতি ॥

যুম্মাৰ ।

শঙ্কৰে বোলন্ত জায়া ।	শুনা দেবী মহামায়া ॥
মহা গোপ্য কথাচয় ।	তোমাতে বেকত হয় ॥
ভাৰত বধৰ গান্দে ।	নষ্ট যাই সাগৰান্দে ॥
বিপ্ৰ বাক্যে গোহ যাই ।	কাৰো একো গতি নাই ॥
হংস ছাগ বলি কৰি ।	তোমাৰ নামক স্মৰি ॥
তুমি গতি দিবা বলি ।	লোকত কহয় তুলি ॥
পৰম ঈশ্বৰ দেৱ ।	তাহাক নকৰে সেৱ ॥
তোমাকে সে ধ্যান কৰে ।	তোমাক স্মৰয় নৰে ॥
হুৰাচাৰ বিপ্ৰগণ ।	আশা দিয়া লোভাই মন ॥
ইহলোকে শুনা যেন ।	পৰলোকে স্বৰ্গে স্থান ॥
এহি আশা দৰশাই ।	তোমাক পুছিব জাই ॥
মোৰ নিজ ইষ্ট দেৱ ।	হৰি পায়ে কৰো সেৱ ॥
তাহাৰ কৃষ্ণৰ আমি ।	নিশ্চয় কৃষ্ণবী তুমি ॥
তোমাক সন্তন্ত মাণি ।	পূজে হুৰাচাৰ প্ৰাণী ॥
ব্ৰহ্মা বেদ বাক্যে থাকি ।	প্ৰভুৰ নামক চাকি ॥
তম্বু শিক্ষা দিব টানি ।	যোলে অলৌকিক বাণি

বিবিৰিৰ মনস্তাপ ।	পাই আছে বিপ্র শাপ ॥
কলিকালে বিপ্রগণ ।	বোধৰ কাৰণ মন ॥
বেদ অৰ্থ পৰিহৰি ।	জীৱিকাক মন কৰি ॥
পাষণ্ড অন্যায়ে চিত্ত ।	ধন জন ভাৰ্য্যাবিত্ত ॥
সব লোক কৰি নাশ ।	নৰকত হৈব বাস ॥
আবে শোকে তল যাই ।	এ বন উপায় নাই ॥
যত লোক ৰাজাগণ ।	তাহাতে কবিল মন ॥
চাৰি কুড়ি চাৰি থান ।	আছে নৰকৰ স্থান ॥
সিটো সবে পৰে যাই ।	তাহাতে নপাই ঠাই ॥
দেখি কুপাগম হৰি ।	নৰ ৰূপে অৱতৰি ॥
চৈতন্য শঙ্কৰ বেশে ।	ৰমানন্দ হৰি ব্যাসে ॥
এহি চাৰি ৰূপে হৈব ।	নিজ বশ প্ৰচাৰিব ॥
লোক সব অপৰ্য্যস্ত ।	নাম দানে তৰিৱস্ত ॥
একান্ত ভকতি কাম ।	শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন নাম ॥
তৰিবেক বহু লোক ।	খন্দিব দুৰন্ত শোক ॥
তাতে ছুই বিপ্ৰ সব ।	তৰ্ক বাদে বিনাসিব ॥
দেশৰ ৰাজ্যৰ হাতে ।	বিষয় কৰিব তাতে ॥
কহিলে তোমাত যেন ।	বিপ্ৰ সব বধূ হেন ॥
এহিটো পাষণ্ড গুনা ।	কহিলো তোমাত জানা ॥
তোমাৰ পুজাত যত ।	পাষণ্ডৰ অভিমত ॥
পাৰ্ৱতী বোলয় সানী ।	কি কথা শুনিলো আমি ॥
তোমাৰ বচন শুনি ।	মনে মনে আছোঁগুনি ॥
যত মহা মুণিচয় ।	সব সিদ্ধ ব্ৰহ্মময় ॥
তাসাহাক শাপিলন্ত ।	কিবা দোষ কৰিলন্ত ॥
কহিও ত্ৰিশূল ধৰ ।	শুনিবাক মনোহৰ ॥
শুনিয়েক সভাসদ ।	দ্বিপিকা চন্দৰ পদ ॥

আপনি ঈশ্বৰ হব । ব্রহ্মময় মহেশ্বৰ ॥
 তান ভৈলা নিজ জায়া । প্রকৃতিৰ মহামায়া ॥
 হৃহাস্তৰ সম্বাদত । শুনিলা সপ্ৰেম তাত ॥
 শ্ৰোতা বক্তা পুৰাকাম । ডাকি বোলা বাম বাম ॥

পদ ১

শঙ্কৰ বদতি জায়া শুনিয়ো পার্শ্বতী ।
 তোমাৰ আগত কহৌ বহস্য যুগুতি ।
 ব্ৰহ্মাৰ ওৰসে কাল কলি উপজিলা ।
 পৰম দাক্ষণ কপ বিৰিকি দেখিলা ॥
 অক দেখি মনে ভয় হৈনেক ব্ৰহ্মাৰ ।
 কিনো মহা মূৰ্ত্তি গোট দেখিলো ইহাৰ ॥
 কৃষ্ণবৰ্ণ শৰীৰ হাতত দাঙ্গ বাৰি ।
 জাহ্নু গাৰি আছে সিটে। কুতাঞ্জুলি কৰি ॥
 দাক্ষণ পুৰুষে শূদ্ৰ ৰূপে ভৈলা বাত ।
 অবনত বেশে পাছে দিনায়ে ব্ৰহ্মাত ॥
 কোন কৰ্ম্ম কৰো প্রভু কৰিও আদেশ ।
 দিয়া ৰাজপদ তঃ পাওঁ উপদেশ ॥
 শুনি চতুৰ্ম্মুখ পাছে গুণিয়া চাহিলা ।
 তান ভাব দেখি পাছে সলি নাম থৈলা ॥
 লালন পালন পাছে দুই ভাৰ্যা দিলা ।
 হৃহানত হন্তে পাছে চাৰি পুত্ৰ ভৈলা ॥
 কাম ক্ৰোধ মোহ মোহ চাৰি পুত্ৰ জাত ।
 গৰ্ভ অহঙ্কাৰ দুই জানিবা সাক্ষাত ॥

দম্ভ দ্বেষ হিংসা অশ্রুয়াক চাৰি জন ।
 পাতিলেক সেনাপতি ব্রহ্মাৰ বচন ॥
 সদৰ্পে শূণ্য ইৰি সনে চল কাৰক ।
 নৃপবৰ পাতি দিল। কলি দুৰ্শ্বতিক ॥
 এহি নতে ছৰাচাবে বাজা হয়। আছে ।
 তাৰ মুখ চাই ব্রহ্মা মাতিলন্ত পাছে ॥
 বিৰিকি বোলয় শুনা কলি দুষ্টচিত্ত ।
 দিলো স্থান বাজা হয়। থাকা পৃথিবীত ॥
 যত কৰ্ম্ম ধৰ্ম্ম তন্ত্ৰ মন্ত্ৰ বেদচয় ।
 নবাহাৰে অধিকাৰ হৰিবি নিশ্চয় ॥
 সবে পুন্না ব্রত যত তোহোৰ কাশত ।
 নাহি কিছু ফল তাত কৰে নানে যত ॥
 একে মাধৱ নাম কীৰ্ত্তনত বাজে ।
 আন যত ধৰ্ম্মক পাইবা সামৰাজে ॥
 হৰি নাম কীৰ্ত্তনত মিলিব বিঘিনি ।
 তাতে বিঘ্ন আচবিলে মৰিবি আপনি ॥
 অন্ত্যজ চাপ্তাল যদি হৰি পৰায়ন ।
 তাক মান্য কৰিয়া থাকিষি সৰ্ব্বক্ষণ ॥
 বাহ্য গুনিয়া যিটো হোৱে দ্বিজগণ ।
 হৰি নাম শ্রৱনে কীৰ্ত্তনে নাহি মন ॥
 তাতে তোৰ অধিকাৰ পাতিলো সম্প্রতি ।
 শুনা কহো তাত আৰো পৰম যুগুতি ॥
 ভাসাঘাক যদি মন কষ্ট দেই আতি ।
 সত্যে সত্যে কহো তেৰে বাহৰি অধগতি ॥
 বাৰানসী আদি কৰি পৃথিৱী, অ... :
 নবাহাৰে অধিকাৰ তোহোৰ...

ব্রহ্মাও ভিতবে মহা মহন্তক বাজে ।
 চল পৰি আৰো তাক দিলো সামবাজে ॥
 শঙ্কৰ বদতি কথা শুনিয়ো পাৰ্ৱতী ।
 বৰ পায়া কলিৰ হৰিব ভৈলা আতি ॥
 সত্য হেতা দ্বাপৰ ইতিনি শূগ গৈলা ।
 শুনা তাত পৰে দেবী যেন কথা ভৈলা ॥
 অনন্তবে মুনি বৰে পুচিলা ব্রহ্মাত ।
 কেনে মহা জ্ঞান ব্রহ্মা কহিয়ো আমাত ॥
 মহন্ত জনৰ কহিয়োক যেন নীতি ।
 কহিয়োক কাৰ কেন পৰম শূণ্টি ॥
 কোন অনুকম আত্মা পৰ জ্ঞান নয় ।
 কেন মতে মহা জ্ঞানী যোগ অজ্ঞাসব ॥
 যাকাক আনিলে নৰ, অনৰ হোৱয় ।
 পৰম জ্ঞানীৰ কাষে কব সাৰচয় ॥
 শুনিবাক ইচ্ছা দেয় কহিয়োক দাব ।
 সিদ্ধ শৰীৰক আমি কবো ১. তকাৰ ॥
 এহি মতে বহুবাব কবয় পুৱন ।
 শুনা ব্ৰজাপতিৰ শঙ্কোণ ভৈলা মন ॥
 মনে মনে শুনিয়া বিবিধি ন পায়য় ।
 আত্ম জ্ঞান সম্বন্ধত মনে নুচু বয় ॥
 কতক্ষণ মনে মনে বহিয়া আছন্ত ।
 বৈলক্ষিত ভাবে একো কথা নুবুলন্ত ॥
 হৰিক চিস্তিয়া আছে মহা পূৰ্ণ হৈয়া ।
 দেখি মুনিগণে অন্য অন্যে নিৰখিয়া ॥
 ব্রহ্মাক চাহিয়া হাসিলন্ত মনে ঘন ।
 ক্ৰোধ মনে পিতামহেব ঠি লা বচন ॥

মুনি ছৰাচাৰ সবে কৰে উপাশস্ত ।
 আমাক হামিলা সবে কৰি মহা দস্ত ॥
 যি সবে আমাক কৰিলেক উপহাস ।
 সবে সিদ্ধু শৰীৰতে হৈৱেক বিনাশ ॥
 কলিৰ লগতে যাই বিপ্ৰক্লপ হই ।
 পৃথিবীত ফুৰে সবে ভকতি বিছাই ॥
 মহন্তক নিন্দা কৰিবেক মন্দ কাম ।
 দেৱৰ বহস্য বাক্য কৰিব বিৰাম ॥
 শঙ্কৰ বদতি দেবী শুনিয়ো পাৰ্ৱতী ।
 আগু অসংখ্যাত বাক্য বলি প্ৰজ্ঞাপতি ॥
 শুনি মুনি সৰৰ কম্পিত হৈলা মন ।
 আমাৰ সবাৰ আবে যিভৈলা জীৱন ॥
 এতেকে সে আসি ধৰ্ম্ম ভৈলা পৃথিবীত ।
 ভকতি বিৰোধি সবে ফুৰয় লোকত ॥
 এহি মতে কলি বঙ্গে পৃথিবীক আসি ।
 বৈষ্ণৱক হিংসিবেক ভকতিক নাসি ॥
 নানা অস্ত্ৰ সব দেখাই কুতৰ্ক কুৰুতি ।
 কলিৰ লোকক কৰিবেক মল মতি ॥
 শ্ৰৱন কীৰ্ত্তন ভক্তি বহু নিসেধিব ।
 গনুয্য লোকক অধগতিক কৰিব ॥
 শুমা তাসাম্বাৰ হৈব যেন প্ৰবৰ্ত্তন ।
 কলুতৰ শাস্ত্ৰ কৰিবেক নিবন্ধন ॥
 গুপ্ত কৰিয়া নিজ বেদক অৰ্থক ।
 প্ৰজ্ঞট কৰিব সবে আপন বাহক ॥
 নানা মত ফল লোভাই কৰিব ভাণ্ডন ।
 স্বপিব বেদৰ নোহি অৰ্থ প্ৰয়োজন ॥

কৰ্ম্ম ধৰ্ম্ম মন্ত্ৰ কাম কৰিব লাগয় ।
 ইহ পৰ লোকে সুখ লভিব নিশ্চয় ॥
 বেদৰ নৈষ্ঠিক অৰ্থ কলিৰ ভকতি ।
 তাক এড়ি ধৰিবেক সবেও কুবৃত্তি ॥
 কটাইবেক হংস ছাগ দিব শিক্ষা মন্ত্ৰ ।
 ভকতি বলিয়া কতো কৰিবোক যন্ত্ৰ ॥
 মাধিব জীৱিকা নানা কৰি কুটনাত ।
 পৰিবেক নানা শাস্ত্ৰ কৰিয়া আশ্ৰেণী ॥
 বড় দস্ত কৰিবেক বহু বস্ত কৰি ।
 কাটিবেক হাই ছাগ হাতে অস্ত্ৰ ধৰি ॥
 পিন্ধিব ধেনুকান্ধোট পিন্ধিব অঞ্জন ।
 লৈব কত জপি ধৌত কৰিয়া দশন ॥
 তামা তুঙ্গসী মন্ত্ৰ মাখাত ধৰিব ।
 অনেক কুবৃত্তি বাক্য বলিয়া ফুৰিব ॥
 সাজাইবেক শিলা তাত্ৰ কাঠ দাৰুময় ।
 এহি মতে হ'ৱি ৰূপ হৰিত লাগয় ॥
 তন্ত্ৰ মন্ত্ৰ কৰি তাক কৰিব ভূষিত ।
 লোকক মুহিব বাক্য বলি বিপৰীত ॥
 তাকে সত্য মানিবেক যত লোক নিৰন্তৰ ।
 কৰিব আদৰ সাৰ থিবা বাক্য তাৰ ॥
 পৰম অজ্ঞান পাছে হৈব লোকচম্ৰ ।
 তাত্ৰ কাঙ্ক্ষাশে শিলে গতি দিবাক পাৰয় ॥
 এহিমতে বিমৰ্ষিত কৰিবেক আতি ।
 তাক আচৰিব আতি কৰিয়া যুগুতি ॥
 মই শূলপাণী ব্ৰহ্মা আদি দেৱগণ ।
 মুখ্যক দিবাক নপাকহ এক জন ॥

ভাস্ম কাংশ শিলা ধৰি গতিক দিবেক ।
 কলিত পৰম লোক জানিবেক আক ॥
 কাম ক্ৰোধ লোভ মোহ সকল তেজিব ।
 নিবীৰ আসনে হৰি কপক চিন্তিব ॥
 সনক সুনন্দ মহা যোগীগণ যত ।
 ভাৰা সবে হৰি কপ চিন্তে হৃদয়ত ॥
 তাত্ৰ কাংশ মূৰ্তিকাৰ সাজি প্ৰতিমাক ।
 অন্ধি উগ্ৰ পাতকীয়ে চিন্তিব তাহাক ॥
 কৰ্ম ধৰ্ম্ম গন্ত্ৰ নাম কৰিয়া আচয় ।
 ইহ পৰলোকে গতি থুজিব নিশ্চয় ॥
 এহি মতে বিপ্ৰ সবে লোকক ভাগিব ।
 নহৈবেক গতি ঘোৰ নৰকে মদ্বিব ॥
 বিপ্ৰ বাক্যে মোহ হৈয়া লোক বহুতৰ ।
 তুঞ্জিব নিকাৰ কৰিবেক ভেদপৰ ॥
 চৌবাশি হাছাৰ আছে নৰক দুৰ্জয় ।
 নিটো লোকে তাক পাত্ৰ যাইবাক লাগয় ॥
 নাই গতি হৈব লোক বৰ্ণত শঙ্কৰ ।
 মহা আত্মঘাতি পাপ কৰিব অপাৰ ॥
 ভৰি তালী মাৰি কতো কৰিব কীৰ্ত্তন ।
 তাতে মহা গৰ্ব্ব কৰি বলিব বচন ॥
 নহৈবেক গ্ৰেম ডাকিবেক উচ্ছ কৰি ।
 কতো তাতে লোক দেখি ফুৰিব বাগৰি ॥
 ফুঙ্কিবেক শজ্ঞ শিন্ধা কৰিব আৰাব ।
 বাম তাল বাইয়া যেন হৈবেক স্তম্ভাব ॥
 এহি ভাৱে মগ্ন হব লোকগণ যত ।
 নহৈবেক একো গতি কলিৰ লোকত ॥

পার্শ্বতী বদতি গুৰু কহা ত্রিলোচন ।
 কোন দোষে হেন মন্ত হব লোকগণ ॥
 আদ্যে কিবা হব আৰু কহিয়ো যুগুতি ॥
 বিপ্ৰৰ হৈবেক হেন অধৰ্ম্মত বতি ॥
 সঙ্কৰ বদতি হেন গুনিয়ো নিৰ্ণয় ।
 তোমাৰ অগত মই কহিবোঁ নিশ্চয় ॥
 কত গুটি গৈলা য়েবে কলিৰ দিবস ।
 নহে আদ্য নহে অন্ত অল্পমান বস ॥
 মনুষ্য লোকৰ যুগ হাজাৰেক গৈলা ।
 তেবে বিৰিকিৰ জানা প্ৰহৰেক ভৈলা ॥
 সত্যত কৰিয়া ত্ৰেতা যুগ নাহি কয় ।
 তিনিত কৰিয়া লোক কলি হৰি শয় ॥
 য়েবে কলি বুগে সবে বাজ্য প্ৰভুটিস ।
 এতেকে লোকত মহা অনৰ্থ মিলিল ॥
 হৈবেক লোকত হৰি ভকতৰ পথ ।
 বিপ্ৰ বাক্যে লোক সব হৈব কলি পথ ॥
 হৈবেক অনৰ্থ কলি লোক নিবন্তৰ ।
 তিনি দিনে তিনি বাজা হৈবোক অন্তৰ ॥
 এক গোট অশ্ব পতি আৰো গজপতি ।
 অপৰ গোটাব নাম হৈব নৰপতি ॥
 তিনিৰ কাৰ্য্যকে ভিন্বে আৰো গুনিয়োক ।
 দুই গোট বাজাত মিলিব দুখ শোক ॥
 অগুদিনে কলিৰ বাট্টিব মহা বস ।
 আপনৰে বাপ ভাই কৰিব কন্দল ॥
 কৰা কণ্ঠ অৰ্থে সত্য ধৰ্ম্মক এড়িব ।
 বন্ধু বান্ধবেৰে সৈতে কন্দল কৰিব ॥

জুৰা পানি মচলাৰ লৈবে দ্বাৰা ধন ।
 নকৰিব বিছু ছাতি ধন্যক বক্ষণ ॥
 কতো বাঙ্গ ছত হৈবা প্ৰজতি ফুৰিব ।
 ধনৰ নিমিত্তে লোক মাংস চিঙ্গি থাইব ॥
 ব্ৰাহ্মণ জনৰ কিছু নহৈবেক লেখ ।
 প্ৰানীক কৰোৱা কৰি কববে আদেশ ॥
 অজ্ঞাতিৰ নাৰী হৰিবেক ক্ৰোৱ জন ।
 হৈব কতো চোৱ আনিবেক পৰধন ॥
 সত্য বানি তাৰ আউৰ নহিব স্মৃত ।
 হব মহা খন্তুৱা ব্ৰাহ্মণগণ যত ॥
 বৈষ্ণৱৰ বেশ ধৰি পিন্ধি ধূলি কোট ।
 লৈবেক কত জনী অনেক আশ্ৰোট ॥
 পিন্ধিব হাতত থাক ক্ষেত্ৰিয়ৰ ধন ।
 মন্ত্ৰণা কৰিয়া কতো লৈব বহুমান ॥
 ঘাতিব বাজাক হিংসিবেক বৈষ্ণৱক ।
 ভকতক হিংসি বন্ধু কৰিব অনেক ॥
 হৈবেক শুচক সাবু সবৰ কাৰণ ।
 বাজাৰ আগত কহিবেক ঘনে ঘন ॥
 মহন্তক হিংসি আশু বাজাৰ টুটিব ।
 অন্নমতি সবে তাক জানি ন জানিব ॥
 তাকে সত্য মানি সবে সন্মত কৰিব ।
 পায়ণ্ড সকলে ভকত হুথ দিব ॥
 ধনৰ নিমিত্তে কাটিবেক মনুষ্যক ।
 পেটুৱ ব্ৰাহ্মণে নাসিবেক জগতক ॥
 কহিলো পাৰ্শ্বতী কলি পাপীষ্ঠৰ কায ।
 বিপ্ৰভেদে হৈব কলি বেশ সমবাজ ॥

ব্রাহ্মণ সকলে,
লোকৰ কি হ'ব গতি ।
কাহাৰ বাছ্যত,
প্ৰসিদ্ধ লোক ভকতি ।
কোনে হ'ব বাছ্য,
বহুধা পলিব
কাৰ পৰমাণু কত ।
লোকৰ সমৃদ্ধি,
কতেক হৈবেক
হুৰ্ঘোৰ কলি কালত ॥
কোন ৰূপে হ'ব,
কাহাত বহিব
কোন দিसे অৱতাৰ ।
কলিৰ কালত,
কোন শুনে গতি
কহিয়ো তাৰ বিচাৰ ॥
তুমি মোৰ স্বামী,
তোমাত পুছোঁহোঁ
তুমি সে আমাৰ গুৰু ।
তিনিও লোকৰ,
তিনি কৰ্ম কৈলা
তুমি ব্ৰহ্মা কল্পতৰু ॥
দেবীৰ বচন,
জগত ইশান
প্ৰেমত মজিয়া বৈলা ।
হৰিক মনত,
মুখিয়া দেবীত
পুনঃ কহিবাক লৈলা ॥

পদ ১

ভগদ্বান বদতি দেবী শুনা দিগাম্বৰী ।
আদি যামলক কহো সাৰক উদ্ধাৰি ॥
যাহাক শুনিলে ৰাজাগণে বুজ্জৈ যাক ।
দীৰ্ঘ আয়ু সুলী হয় ভুজ্জহ ৰাজ্যক ॥

বজ্জা পালিয়া ৰাজা হোৱে থ্যাতিমন্ত ।
 মহন্ত হৈবন্ত যাই মুকুতি পাৱন্ত ॥
 কেহো ৰাজা হব যাই মুঢ় অতিশয় ।
 মন্ত্ৰি হোৱে সিও কিছু তত্ক নপায় ॥
 তাহাৰ ৰাজ্যৰ ৰাজা মহামুৰ্থ হব ।
 আপন জীৱিকা সিটো লোকক পালিব ॥
 লোক হিত বিনা সিটো আন নিচিন্তিব ।
 মুৰ্থ ৰাজা হব জানা প্ৰধান জানিব ॥
 টেটেন নৃপতি সব হৈবেক ক্ৰদাতা ।
 ঈড়িব আচাৰ নমানিব পিতা মাতা ॥
 মন্ত্ৰিযো হৈবন্ত তাৰ বৰাই কদিব ।
 তাহাৰ ৰাজ্যত মহা অনৰ্থ মিলিব ॥
 ই কথা থাকোক গুনা আৱৰ কাহিনী ।
 সূফলা নামে দ্বীপ আছে এক ধানি ॥
 পৃথিবীত কৰি চোঁৱা যোজন দশৰ ।
 তাত সমাগম আৰ নাহি মনুষ্যৰ ॥
 আছোক মনুষ্য দেৱতাযো দেখা নাই ।
 অন্তক সময়ে মই থাকোঁ সেহি ঠাই ॥
 অন্তে ব্ৰহ্মাণ্ড ৰিলি ব্ৰহ্মাক হবন্ত ।
 সেহি লোক সম সাজি দিল ভগৱন্ত ॥
 দীৰ্ঘে প্ৰশ্নে হোৱে বল সাধি যে গ্ৰহৰ ।
 মহা প্ৰলয়ৰ নাম নাহি স্থানৰ ॥
 তাতে বট বৃক্ষ ব্ৰহ্মা ময় স্থিতি ৰেক ।
 চাৰি যোজনক জুৰি আচয় প্ৰত্যেক ॥
 নাহি চক্ৰ সূৰ্য্য বায়ু দেৱৰ সঞ্চাৰ ।
 মাণিক প্ৰকাশে থান ছোয়াতি ময় সাৰ ॥

সদৃশন নামে নদী চৌপাশে বহয় ।
 ব্রহ্মাৰ নিৰ্ণয় চাৰি দিকে প্ৰকাশয় ॥
 তাতে ক্ষুধা তৃষ্ণা জেৰা একে নাহি কয় ।
 যত্ৰ বম্য ফল পুষ্প আমোদিত হয় ॥
 হিৰা মৰকত থানে থানে মনোহৰ ।
 আপনি ঈশ্বৰ নিশ্চি আছে সাৰোত্তৰ ॥
 তাতে বুদ্ধ অবতাব ধৰিবন্ত হৰি ।
 থাকিবন্ত লোকৰ কাৰ্য্যক দৃষ্টি কৰি ॥
 কলি নিপ্ৰহিব যত লোক নিবন্তৰ ।
 ভাঙ্গিব চাৰিবো ভৰি দাকণ ধৰ্ম্মৰ ॥
 বুদ্ধকপ ধৰি হৰি নম্ৰাতি বহিব ।
 ভাল মন্দ নাহি কিছু বাক্য ন বলিব ॥
 বোধ অৱতাব চৰিত্ৰ যত যত ।
 তোমাৰ আগত মই কৰিলোঁ বেকত ॥
 কতোবেলি হাস্যনাট্য দন্ত্য দবশান্ত ।
 পাপান্যায় তিনি কাৰ্য্য তিনিকো দেশন্ত ॥
 তানলগে সাতোধিক মুনিয়ো সেৱন্ত ।
 তাসাম্বাৰ ভক্ত আছে তাহান আগত ॥
 যেন কাল জ্বা লোক বসিয়া থাকয় ।
 শুনি লোকে তান আগে কহে কথাচয় ॥
 মাথাক জ্ঞাৰি যেন কৰিছে নিৰ্ভয় ।
 পাপ পুণ্য কাৰ বিছু চিকিৎস ন হয় ॥
 যিবা যেহি কহে তাক শুনিয়া থাকিবে ।
 এহি মতে বোধকপ ঈশ্বৰে ধৰিবে ॥
 ঈশ্বৰৰ ইচ্ছা ব্ৰহ্মা ভক্ত মুনি যত ।
 অচমিতে তাৰা সবে মিলিবে লগত ॥

কলি পাণীঠৰ দেখিবলৈ বল বুদ্ধি ।
 চিত্ত বিত্ত পত্ৰক কৰিব আশুধি ॥
 তাতে বোধ পাৰণ হৈবেক যত যত ।
 মিটো সবে বলী হব কলিৰ লগত ॥
 পূজা মন্ত্ৰ বেদ কিছু কৰিবোক নিত ।
 হৰি নাম বিনে হব সকল বৰ্জিত ॥
 একে হৰি নাম মাত্ৰ লোকৰ মুকুতি ।
 তাত পৰে আন কোনে সাধিবোক গতি ॥
 অন্ত্যজ চাণ্ডালে যদি লোৱে হৰি নাম ।
 বাহু গুণি বিপ্ৰেও নহিকে তাৰ সম ॥
 যদি বিপ্ৰ হৱা মিটো হৰি ন ভঞ্জিল ।
 তাতোধিক চাণ্ডালক তাকে গুৰু বোলা ॥
 বোধ অৱতাব কলৌ গুনা বোধ কলা ।
 চাহিয়া ৰহিব যাৰ যেন বুদ্ধি ভোলা ॥
 কৰিব ভুৱিত তাৰ সকল কপাল ।
 হেন বেশ ধৰি অতি ভাঙ্গিব সকল ॥
 কতো বৃত্তি ধৰিবোক অনাৰ্থ কুদৰ্শ ॥
 শিৰে জটা ভস্ম ধূলি পিন্ধে বাঘ চৰ্ম্ম ॥
 কটত কফিন কতো পিন্ধিবোক টানা ॥
 পিন্ধিব চন্দন বস্ত্ৰ কদ্রাক্ষৰ মালা ॥
 গ্ৰাম্য কথা এড়ি মিটো মুহিব লোকক ।
 পূৰ্ণ শৰ্ম্মা দান দিব কৰি আনন্দক ॥
 কতো পাণী সবে পিন্ধিবোক ফাণ্টী ফোটা ।
 তুলসী কদ্রাক্ষ মালা পিন্ধে জোটা জোটা ॥
 আৰাগ চন্দন গাৱে ৰুবিব ভুৱিত ।
 ধৰিবোক দিয়া দৈব লোকেও দেখিত ॥

কানত কহিব কথা জপিব কুণাম ।
 বৰ্ণাশ্ৰম এড়িব কৰিব মত্ত কাম ॥
 লোকক মোহিত কৰিবোক মণ্ডমতি ।
 তাকে ধৰ্ম্ম বোলি লোকে মানিব সম্প্ৰতি ॥
 বিপ্ৰ সবে শুনা যেন কৰিবোক কায ।
 লৈবোক পাষণ্ড কলি সকল সমাজ ॥
 চৰা চৰা ফোটা ভূমি গাণিত লুটিব ।
 হাতত বলবা কানে অঞ্জনা পিন্ধিব ॥
 বহুতৰ বন্ধি কৰিবোক আগ্ৰহণ ।
 লোক ভবে লাহিব বৰ পণ্ডিত গহন ॥
 বতনৰ দ্ৰব্য আনি কৰি এক ঠাই ।
 আঠে কলা পিঠা আৰো কৰাই মিঠাই ॥
 দধি চুগ্ধ ফাঁৰ দিব্য কৰি বহুতৰ ।
 প্ৰবন্ধ কৰিয়া দ্ৰব্য থাইবোক লোকৰ ॥
 তত্ত্ব মন্ত্ৰ কৰিয়া ভাণ্ডিব জগতক ।
 ধন ধান্যে মুক্তি পাবে দেখায় শাস্ত্ৰক ॥
 কত বলি হংস ছাগ দিব নানা মত ।
 এহি মতে ভাণ্ডিয়া ফুৰিব জগতক ॥
 হেন বোধ সকলে দেখিয়া কলি মন্ত্ৰ ।
 গোৰ কাৰ্য্য সিদ্ধ বলি কৰিব আনন্দ ॥
 শঙ্কৰ বদন্তি কথা শুনিযো পাৰ্ৱতী ।
 এহি বোধ কলা ৰাজ শুনিলা যুগুতি ॥
 মহাছন সকলে যে আচৰিব মন্ত্ৰ ।
 শিষ্যৰ কাৰণে কৰিবোক বহু হুন্দ ॥
 তোৰ মোৰ ভঙ্গ বলি কৰিব বিবাদ ।
 কৰিবোক শ্ৰদ্ধা পুৰুষাৰ্থৰ আৰদ ॥

লহিবোক কৰ ভাৰ মাত্ৰ সাধিব লোকৰ ।
 সাধনক লাগি হৈব আক্ৰোশ বিস্তৰ ॥
 লোকৰ কুশল কিছু নকৰিব মনে ।
 থাইবাক লাগিয়া মাত্ৰ কৰিব যতনে ॥
 হৈব হিংসা বাদ হিংসা কৰিব লোকক ।
 আপনাৰ সুখ মাত্ৰ সাধিবোক তাক ॥
 ন কৰিব প্ৰেমভাৱ কৰিব ৰূপট ।
 তৰ্কবাদে বিভান্দিব আবে বৈষ্ণৱক ॥
 শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন ভক্তি আৰু নাদৰিব ।
 অন্য অন্য মনে মাত্ৰ ঘেঘ আচৰিব ॥
 মহন্তৰ হৈব শোক মোহ ক্ৰোধ কাম ।
 ঐশ্বৰ্য্য বিভূতি বাকিবোক অবিশ্ৰাম ॥
 ন কৰিব ভূতদায়া ন থাকিব বহি ।
 নাম দান কৰিবোক ঘৰে ঘৰে বহি ॥
 তই মই ভেদ বুদ্ধি লুপ্তচি মনে ।
 কৰিবোক ভেদমাত্ৰ দেহাৰ কাৰণে ॥
 মহন্ত সবৰ হব কন্দলি তৰ ।
 ন হৈব নাদৰ কাক নহি স্তম্ভ কাৰ ॥
 ন হৈবেক মন দিগন্তৰ প্ৰেমভাৱ ।
 দ্ৰব্য বস্ত্ৰ অলঙ্কাৰে শোভিবোক গাৰ ॥
 হৈব আসক্তি আতি তীৰি সুবৰ্ণ ত ।
 ধৰ্ম্মক বথানিব নহি উল্লেখ আসনত ॥
 তাতে বিপ্ৰ সব হব খলুৱা ৰাক্ষস ।
 মহন্তক দিব দুঃখ পাইব মহাক্ৰেশ ॥
 এহি মতে হৈব মহা পাপীষ্ঠ বৰ্ষৰ ।
 কলিযুগে নহৈবেক আচাৰ বিচাৰ ॥

সেহিজন বনভ হৈবেক মহাজন ।
 কৰিব অকাৰ্য্য সিটো খতি দিয়া মন ॥
 সাধুক পৌড়িব সবে কৰি কুটনাট ।
 হৈবেক দাকণ মহা বাজাৰ ললাট ॥
 অতব্য হৈবেক দেহা হৈব পথাঘত ।
 মিলিব মাৰিক মহা দুৰ্ভিক্ষ বাজ্যত ॥
 যাইবো অধঃপাত সব লোক নিবস্তৰ ।
 নঠৈবেক একো লোক সুখী একো নৰ ॥
 পাছে কতো কতো লোক হইবে বুদ্ধিহীন ।
 শ্ৰবণ কীৰ্ত্তন ভক্তি কৰিবোক হীন ॥
 জী বশে হৈব বাজা লোক ত মলিন ।
 সকলে হৈবেক লোক জী পৰাধিন ॥
 অধৰ্ম্মে জুৰিলা লোক ভৈলা একাকাৰ ।
 বাজাৰ আচাৰ হইব প্রজাৰ আচাৰ ॥
 হংস ছাগ বলী পূজা কৰিব বিধান ।
 এত্বেকে হৈবেক লোক নৰ কত স্থান ॥
 কহিলো তোমাত মধ্য দেশ ভাৰতৰ ।
 বৰ্ণত শঙ্কৰ হৈব লোক নিবস্তৰ ॥
 স্নেচ বাজা হৈব নাশ শূদ্রে হইব বাজা ।
 তাহাতে খাতিব জানা বহুতৰ প্রজা ॥
 হৈবেক লোহিত তীৰে বাজাৰ নগৰ ।
 সান্তানুনন্দন আতি তীৰ্থ মনোহৰ ॥
 তাহাক নঠৈব মহাপুৰিশৰলন ।
 হয় হস্তী বথে গজে হৈব সুনির্মল ॥
 হৰবিন্দ নাম ধৰি হৈব নৰপাল ।
 চক্ৰপ্রভা নামে হৈব নগৰ বিঘাল ॥

সিটো নৃপতিৰ হৈব বেদ ধৰ্ম্মে বতি ।
 বিপ্র বাক্য ন কৰিব বুদ্ধিয়া প্ৰবৃত্তি ॥
 পাঞ্চাধিক যাঠি বছৰ পালিবেক মহী ।
 এড়িব বিপ্ৰৰ বাক্য কলিক নিগ্রহি ॥
 কৰিবেক যজ্ঞকাৰ্য্য বেদৰ নিশ্চিত ।
 মহাদানে ধৰ্ম্মে প্ৰজা কৰিব নেৰিত ॥
 তাত পাছে মৰি সিটো পাইব বিমুস্থান ।
 তাহান তনয় ৰাজ্য হৈবেক প্ৰধান ॥
 কুশাবন্য নামে তান হৈবেক প্ৰস্কাত ।
 কুশ মূল সব জাত হৈবেক তাহাত ॥
 অসংখ্যাত সূৰ্য্য বিপ্ৰ নাম কৰি নিব ।
 পিম্পলায়ন তীৰ্থে যাই সূৰ্য্যক পূজিব ॥
 বিংশতি দিবসে দেখা দিব দিবাকৰ ।
 তাহাৰ কায়ত আছে শ্ৰীচন্দ্ৰধৰ ॥
 জাম্বুদ্বীপ মধ্য যত আছে মহীপাল ।
 সবাকৈ দিয়োক মোক কৰিবাক পাল ॥
 এহি বড় দিয়োক মোক দেৱ দিবাকৰ ।
 মনবাঞ্চা পুৰাণক তযু সেৱকৰ ॥
 দিলন্তু আদিত্য বৰ হৈব বাঞ্চাপুৰ ।
 অৱিশ্ৰাম কৰা পূজা পাৰ্ৱতী শঙ্কৰ ॥
 এতেকে সে হৈব সিটো লোক অধিকাৰ ।
 সকল লোকৰ সিটো লৈব কৰতাৰ ॥
 গোৰে কাম ৰূপে আৰো জয়ন্তি মাগধ ।
 হৈব একে চক্ৰে ৰাজ্য কৰিব দগধ ॥
 তাহাৰ নগৰ হৈব নামে ৰত্নপুৰ ।
 শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন ভক্তি কৰিব প্ৰচুৰ ॥

বিংশতি অধিক শত বরিস প্রথ্যাত ।
 পালিবেক বহু প্রজা নাহিকে ইহাত ॥
 পাছে তাৰ হস্ত আয়ু হৈবে সগাপতি ।
 সান্তানু সদগতি ভোগ কৰিবোক আতি ॥
 হৈব সাত পুত্র তাক লোকে নসহিব ।
 সাত খণ্ড কৰি ৰাজ্য বিভাগীয়া দিব ॥
 বহুব্র ব্রিপ্র সবে মন্ত্ৰণা কৰিব ।
 মন্ত্ৰন। কৰিয়া মহন্তক ছুঃখ দিব ॥
 মহন্তক পৌড়িবেক লঘু অহঙ্কাৰ ।
 ন হৈবেক ভাত হৰি ভক্তিৰ প্রচাৰ ॥
 অন্ন আয়ু অন্ন সত্য হৈব ধৰনীত ।
 পাপে আগ্রহিব লোক হৈবেক বৰ্জিত ॥
 কহিলোহেঁ শূদ্র কলা তোমাত পার্ৱতী ।
 'আৰো কিবা সুধিবাক আছে তোৰ মতি ॥
 শূনি বন্ধু জন লৈবা কথাৰ প্রমাণ ।
 ভবানীত হৰে কহি আছে বিদ্যমান ॥
 হৰি নাম বিনে ৰাজ্য সবে প্রজা যত ।
 বিফলে সবাবে আয়ু হোৱে সগাপত ॥
 অস্থায়ী জৈৱন ধন যৌৱন যতেক ।
 জানি আক পৰিহৰা কৰিয়ো প্রত্যেক ॥
 বোলয় পুরুষোত্তম এড়ি আন কাম ।
 সুখে, দুখে মুখে নচাৰিবা ৰাম নাম ॥

ছবি ।

হেন শুনি মাহা মায়া, স্বামীত বিনায় তেবে ;
 কোরা পাচ কথা ভগৱান ।
 কোন বাজা কতমান, কোন ধৰ্ম্ম আচৰিব ;
 বাজা কোন হৈবেক প্রধান ॥
 কত মান দিন কলি, লোকক কৰিব পিড়া ;
 তাৰ নাগ হৈব কেন মত ।
 মহা মহা পাপ ৰাশি, লোক সব নাশ হৈব
 অন্যৱ্য অন্যে আয়ু হৈব ইত ॥
 বোধ বিপ্ৰসব যত, কেন মতে নাশ হৈব
 লোক সব হৈব কেন ধান ।
 কতকাল সুখ দুখ, ভুক্তিবেক লোক সবে
 শুনা তাক কহো বিদ্যাগান ॥
 কোন বংশে বাজা ছায়া, বসুন্ধা পালন কৰি
 ধৰ্ম্ম কৰ্ম্ম হৈবেক কি মত ।
 তাহাক শুনিবে মোৰ, বড় ইচ্ছা আছে প্রভু
 মোৰ আগে কহিয়ে সমস্ত ॥

পদ ।

শঙ্কৰ বদতি প্রভু শুনিয়ো পার্ৱতী ।
 হেনতো দুৰ্জ্জন কলি পাপৰ সম্ভৱতি ॥
 তাহাতে হৈবেক হৰি ভকতি প্রধান ।
 শুনা সাবধানে যেন মতে ভক্তি দান ॥

দুৰ্জ্জনৰ ভৰে ভূমি পায় যেন দুখ ।
 পাতাল পুৰক মনে হৈলেক সন্মুখ ॥
 পাপ ভাৰ গাৱে নশহয় ধৰনীত ।
 গুনি গাঠি, পাছে যেন কৰি স্থিৰ চিত্ত ॥
 পাছে মহা বলী ৰাজ্য ত্ৰিলোকত সাৰ ।
 তেহন্তে মোহৰ কৰিবেক প্ৰতিকাৰ ॥
 এহি মতে চলিবন্ত সতী বন্ধুৱী ।
 বলিৰ থানত যাই প্ৰবেশী স্নানৱী ॥
 দেখি দৈত্যপতি কৰিবেক প্ৰতিকাৰ ।
 কহিবন্ত দেবী ক্লেশ যত আপোনাৰ ॥
 পাতকী প্ৰজাৰ ভৰ সহন নজাই ।
 দুৰ্জ্জন ৰাজ্যৰ কত সহিবোঁ অন্যায ॥
 দুৰ্জ্জন নৃপতি সবে নাশে মহন্তক ।
 দুষ্ট সব দণ্ডি সবে নাশয় লোকক ॥
 শ্লেচ ৰাজ্য সবে কৰে লোকৰ বিঘাত ।
 শ্ৰী বলে কৰিনেই নাহিকে সজ্ঞাত ॥
 লোকৰ জীৱিকা নাশি পুৰয় উদৰ ।
 প্ৰাণীক হিংসিয়া থাই মাংস শৰীৰ ॥
 বিপ্ৰ সবে শ্লেচ চাণ্ডালৰ অন্ন খাই ।
 ভৈলেক পাষণ্ড বিপ্ৰ সবস্বন্ধ নাই ॥
 শ্লেচ নৃপতিক সেৱা কৰে অহুমান ।
 ব্ৰাহ্মণ এবৰ কিছু নাহিকে সন্ধান ॥
 লোকৰ মাংসক থাইবে যে হেন, ৰাক্ষস ।
 চলে বলে হৰিবেক লোকৰ সৰ্বস্বন্ধ ॥
 অজয় অযোক্ত কৰ্ম অহুমান নাই ।
 পেট পূৰিবাৰ মাত্ৰ চাণ্ডাল পৰাই ॥

নানা তৰ্ক শাস্ত্ৰ বিহি কৰিব নিদান ।
 ৰটখ অযোগ্য বাক্য নিৰ্বোধ সমান ॥
 দ্বীজু ছয়া কৰে ত্ৰয় বিক্ৰয় বেহাৰ ।
 কবয় মদ্য পান নাহিকে আচাৰ ॥
 হৈবেক খলুয়া কভু দেই মহন্তক ।
 পুন্ পত্নী পুসিবাক কবয় লোকক ।
 হৰি হৰি লোকৰ মিলিল বিসঙ্গাত ।
 বিহিত কশ্মক লোকে তেজিয়ো সম্প্ৰতি ॥
 কৰি কশ্ম সব ভৈলা পায়ণ্ড পৰাই ।
 ৰাজস্বক দেবস্বক ত্যেজে সমুদায় ॥
 শুদ্ধ জুবৰ্ণক আনি অশুদ্ধ কৰিব ।
 নাহি সত্য ধৰ্ম্ম সবে অন্যায় কৰিব ॥
 চুৰি কৰি আনি ধন কৰিব সঞ্চয় ।
 এতেকে পায়ণ্ড লোক হৈবেক ভুজ্জন ॥
 যেন মতে কহিলেক মার বসুমতী ।
 সোহি মতে হিত কথা চ্ছাৰে দৈত্য পতি ॥
 হেন বানি শুনি পাছে দৈত্যৰ জীষৰ ।
 ধৰণীক আশ্বাসিয়া বলিলা সন্তৰ ॥
 মন ময় গছ কত ছৰি ইঞ্জ সেন ।
 পলাইবাৰ নাহি স্থান কালান্তক যেন ॥
 তাহাতে আচন্ত শনি নামে দেশধাত ।
 পৰি আৰ আছে কলি সময় তথাত ॥
 মনোময় সভাধান তাহাতে দেখিলা ।
 তব হস্তে বিৰচন স্নত আকলিলা ॥
 কাম ক্ৰোধ লোভ মোহ হিংসা মৎসৰক ।
 ছষ্ট ধেষ অহঙ্কাৰ ইৰিষা গৰ্ব্বক ॥

অসত্য অদয়া মিছা অন্যায়ক আদি ।
 প্রজতিয়া লোকে সবে বহিবে প্রমাদি ॥
 হেন সম্ভাখান তাৰ দেখি চনৎকাৰ ।
 দেখিয়া বলিৰ খেদ গিলিলা অপাৰ ॥
 হৰি হৰি লোকৰ গিলিলা অগঙ্গল ।
 পাপী কলি নগি লোক গৈলা বসাতল ॥
 তাৰ (লগে) আছে বিশ্ব যিটো স্বীভবৰ ।
 পৰম পাষণ্ড পাপী অন্যায় দুৰ্জৰ ॥
 মিছা তন্ত্ৰ মিছা মন্ত্ৰ মিছতি হিংসয় ।
 অহঙ্কাৰ আদি (মন্ত্ৰ) ব্ৰাহ্মণে হোৱয় ॥
 এক মন্ত্ৰ সব আছে অবহিতে ছাই !
 জগতক বস্য কৰে কলি ৰাই ॥
 অনন্ত মহিমা মহা মহন্ত সবৰ ।
 ভাসাম্বাৰ আগে কোন কলি অলপতৰ ॥
 এহি মতে স্মৰিলা বলি দৈত্যপতি ।
 কলিৰ কাষক য়েৱে দেখিলেন আতি ॥
 মনে বলে কিনো আৰে মহন্ত দুৰ্জয় ।
 ভালে তো ইহাৰভাৰ পৃথিবী নসয় ॥
 এহি বলি ধিৰে ধিৰে সগিপ চাপিলা ।
 সি বেলাত কলি ৰাজা বলিক দেখিলা ॥
 কোন গোট আসে ইটো হস্তীৰ স্কন্ধত ।
 কলি নৃপতিৰ শঙ্কা নাহিকে মনত ॥
 হেন দেখি কিছুতেই নাহি কয় মন ।
 শ্বেত ছত্ৰ ঘনে বয়ে আদিত্য সমান ॥
 আত হস্তে বলি যাই চাপিলা ওচৰ ।
 তাৰ মন্ত্ৰি আগে নিয়া পুচিলা সত্তৰ ॥

কৈৰ আসিআছা তুমি ইটো হস্তী স্বৰ্কে ।
 মাথে খেত চামৰ ধৰিয়া নানা বন্ধে ॥
 বাবানানী চেৰাই ধৰ্ম লক্ষ নামে পূৰ ।
 ঈঠাই পশিলা আসি কোঠেৰ ঠাকুৰ ॥
 জায়নতো লণ্ড ভণ্ড কৰি মন্ত্ৰিগণ ।
 তাবদে পশিয়া পেলাই আপোন তৰন ॥
 হেন শুনি তাৰ পাছে যত বীৰচয় ।
 বলিৰ সম্মুখ হৈয়া সমৰ কৰয় ॥
 কাম বান হানিলেক নানান প্ৰকাৰে ।
 ক্ৰোধে হানিলন্ত বান ক্ৰোধে বাৰাধাৰে ॥
 দন্তে মোহ লোভে সব হানিলা জন্টাই ।
 মহন্ত বলিৰ তাত গনাগণ নাই ॥
 হিংসা অহঙ্কাৰ বাগ ধ্বংস শঠবৰ ।
 সহিবেক আন যত বান নিৰন্তৰ ॥
 আকাশ ঢাকিয়া ছত্ৰ চামৰক ঢাকি ।
 মিছাতব আদি বান হানিবে প্ৰজতি ॥
 অসত্য অদায়্য আৰ আজৰ আলয় ।
 অন্ন না কুবৰ্ত্তি আশা মোহ নাগ পাশ ॥
 অগুয়া অকৰ্ম্ম আশাক কথা জম্পনা ।
 হাস পৰিহাসে চিন্তা নিদ্ৰাচয় মান ॥
 এহি মতে আছে যত নানা অজ্ঞচয় ।
 বৈষ্ণৱ বলিক কলি সমে প্ৰহাৰয় ॥
 পৰম বৈষ্ণৱ বিৰোচনৰ তনয় ।
 তাক কি ভেদিবে পাৰে সিটো শৰচয় ॥
 ৰাম নাম অভেদ্য কবচ প্ৰভাৱত ।
 হৰি পদ সেবা খাণ্ডা ধৰিয়া কৰত ॥

একান্ত শৰণ যিটো মহন্ত সজত ।
 পাৰে বাম নাম বস হয় এক সত ॥
 তাক কি কবিতো পাৰে কলি হুৰাচাৰ ।
 যেন মুঠে মুষ্টি হানি মাথাৰ উপৰ ॥
 হৰি ভকতিক যেন দুৰ্জনে নিন্দয় ।
 অতি অল্পকালে সিটো আপনা নাশয় ॥
 গুনিবা পাৰ্ৱতী লয়ো হৰি শৰণ ।
 হৈবাহা অগৰ তুমি মৰণ ॥
 তুমি আমি হয়ো জগত ভকতি ।
 তেবে গুচিব আশা সব দুৰ্গতি ॥
 পাৰ্ৱতী বদতি ওক জগত ইশান ।
 তুমি কাক ভজা কোন ঈশ্বৰ প্ৰধান ॥
 কোনে কৈত থাকি কৈত কৰিছে কি কাম ।
 আমি জানো তুমি বিনে নাহি আন কাম ॥
 জগতৰ সৃষ্টিকৰ্তা তুমি মহেশ্বৰ ।
 তুমি বোলা কোন এক আছন্ত ঈশ্বৰ ॥
 কি কথা কাৰণ ৰূপ কহিয়ো সংহৰি ।
 দাসী বলিয়োক তমু চৰণে উদ্ধাৰি ॥
 ভাল মতে প্ৰভু মোক কহিয়ো বুজাই ।
 তোমাতে শৰণ মোক দিয়োক সদাই ॥
 জগতৰ অন্ত মই কাল কদ্ৰহৰ ।
 সকল কালৰ মই দাস মাধৱৰ ॥
 মোৰ আত্মা হয় এন্তে বলি পূজা থাই ।
 আজি তাৰ আশা গুচাইবো সমুদাই ॥
 ৰহা ঘোৰ ৰূপ ধৰি লোক বিনাশয় ।
 মহা মায়া প্ৰকৃতিমো এহেস্তে হোৱয় ॥

এহি গুনি গৌনভাৱে আছে ত্ৰিপুৰাৰি ।
 কিছু পৰে গোঁৰীক মাতিলা হাস্য কৰি ॥
 শঙ্কৰ বদতি কথা শুনিয়ো পাৰ্শ্বতী ।
 মই গান্ধৱৰ দাস জানিয়ো সম্প্ৰতি ॥
 তুনিয়ো হৈবাহা দাসী ময়ো হৈবো দাস ।
 মোৰ আৰ নাহি কিছু ভোগানাত বান্ধ ॥
 নই দিগাম্বৰ তুমি হবা দিগম্বৰী ।
 মুণ্ড-মালা অটায় থাকোঁয়, শূল ধৰি ॥
 কটি-বাঘ ছাল গাৱে সৰ্প কণ্ঠে বিষ ।
 মানাৰ কাহিনি গুনি দেবীৰ হৰিস ॥
 প্ৰেত স্থানে থাকি যত লোকে ৰেমে স্থান ।
 সকল প্ৰকাৰে কৰি জগত নিৰ্ম্মান ॥
 এহি মতে দেহা অৰ্থ তত্ত্ব কহিলন্ত ।
 সংসাৰ তত্ত্বৰ কথা দেবী জানিলন্ত ॥
 দেহা ছাই গাতি হোৱে অগ্নি দাহ কৰে ।
 গৰি গৰি উপজয় সাৰ নামে তৰে ॥
 চাৰি সিদ্ধ জীৱ এভে সিয়ো নপায় অন্ত ।
 জানো লোকে হৰিত শৰন ন পাসণ্ড ॥
 হেন জানি তুমি লোৱা হৰিত শৰন ।
 ভোগাৰ আমাৰ গুৰু দেৱ নাৰায়ণ ॥
 আজি ধৰি আত্মা গুৰু তাহাকে মানিবা ।
 সৰ্ব্ব কৰ্ত্তা ভাৱ মনে ভজিয়া ধৰিবা ॥
 মই হৰি দাস ভৈলো তুমি হৰি দাসী ।
 থাকিবহো ছয়ো জনে তাহাক উপাসি ॥
 অনেক কহিয়া হৰে প্ৰেমত মজিলা ।
 কৃষ্ণ ইষ্ট মহা হৰি বলিয়া স্মৰিলা ॥

আমিৰ ভাৱক দেখি পাৰ্ৱতী গোসানী ।
 ছুই নমনৰ পৰা বহি যাই পানী ॥
 শুনা বুদ্ধ জন হ'ব গোবীৰ সন্মাদ ।
 মহা মায়া হ'ব ভৈলা হৰিৰ ভকত ॥
 শূদ্ৰ কলা কহি বজ্জমতি কলা কৈলা ।
 বলি কলা কহি কপি যুদ্ধক কহিলা ॥
 জৈশ্বৰ নিৰ্ণয় শুনি শৰণ পশিলা ।
 শৰণ কলাক পাছে দেবীত কহিলা ॥
 অনন্ত গহন হ'ব গোবীৰ সন্মাদ ।
 নিশেষ ইহাক কোনে কহিব আত্মদাদ ॥
 সম্বন্ধি অধিক মাঠি হাজাৰ শ্লোকৰ ।
 বিৰচিলো পদ আনি কলিকানান্তৰ ॥
 আমি অন্ন মতি শাস্ত্ৰ অগাধ্য সাগৰ ।
 শুনিলে মাত্ৰকে হোৱে বুদ্ধি পণ্ডিতৰ ॥
 তথাপিহো আমি শুক মুখে যি শুনিমো ।
 শুকৰ চৰণ চিন্তি ইহাক লেখিলো ॥
 বড় টুটা দোষ দেখা ক্ষেমায়ে বুঝাই ।
 কৰি বাহা নিন্দা যেনে ইতো কথা নাই ॥
 শাস্ত্ৰক নজানি যদি কৰয় নিন্দন ।
 কুবাক্য বতয় বেঙে কাকৰ সমান ॥
 মোৰ পদ বলি যিটো কৰয় হেলন ।
 তথাপিটো শাস্ত্ৰ চাই জিজ্ঞাসিব মন ॥
 আপনি জৈশ্বৰ হ'ব গোবী মহামায়া ।
 মহা প্ৰকৃতি ৰূপ সৰ্ববৰ জ্ঞায়া ॥
 তাৰা হ'বো সম্ভাষণ তাতে শুচ আতি ।
 পাশ গুল বেমে আন্ধ নজা নয় আতি ॥

বোলয় পুরুষোত্তমে কৰিয়া মিনতি ।
 সাধু সবে মোক রূপা কৰিয়ো সম্প্রতি ॥
 ব্রহ্মভূত একান্ত বৈষ্ণৱ আছে যত ।
 বহোক পিৰিতি মোৰ সবার পাৱত ॥
 সাধু মহন্তৰ গুৰু হুথানি চৰণ ।
 এক বাক্যে সবাহাকে নিমোজক মন ॥
 হেনয় শ্রীৰাম তুমি ঈশ্বৰ পৰম ।
 তযু পাৱে প্ৰণামো গুচোক পাপ মন ॥
 সন্তত গিৰিতি মুখে বৌক ভযু নাম ।
 হুহান্ত কৰ্ম্মক কৰিয়োক অবিশ্ৰাম ॥
 ইটো ৰাজ পদে মোক অন্ধ নকৰোক ।
 ৰাম ৰাম বোলা সবে সভাসদ লোক ॥

দুৰ্গাডি ।

পাৰ্ৱতী বদতি,	দেৱ পশুপতি
কহি য়ো মোত বুঝাই ।	
তুমি কাক চিন্তা,	কাহ্নাক আৰাধা
থাকে তেত্তে কোন ঠাই ॥	
কোন নাম কেনে,	মহিমা অপাৰ
তান্ত পৰে আছে নাই ।	
কোন নাম কেন,	প্ৰবঞ্চ কৰিয়া
আমাত কহা গোনাই ॥	
তোমাৰ আমাৰ,	ভজনি ঈশ্বৰ
চিনায়োক ভগবান ।	

কোন স্থানে কোন, নিবাস কবন্ত
 কহিরোক বিদ্যমান ॥
 গোবীর প্রসব, উত্তর কহন্তে
 সাংসার অন্তক হৈব ।
 গুনিয়োক জায়া, তোমাকে চিনায়া
 তজনি যিটো ঈশ্বর ॥
 তিনি বিষ্ণু স্রবি, নাৰায়ণ দেব
 ছই বিষ্ণু নিকপম ।
 সবাত বাহিৰ, নামে পৰম ব্রহ্ম
 প্রসিদ্ধ পুরুষোত্তম ॥
 সান্তানুত বিষ্ণু, শ্বেত বিষ্ণু আৰ
 অপার বিষ্ণু মাধব ।
 এহি তিনি জনে, লোকক পালয়
 গৈকৃত্তিক মহাশয় ॥
 শ্বেত বিনাসত, শ্রী নারায়ণ
 সবাকে কৰে প্রসন্ন ।
 পৰম গহন, অতি বিতোপন
 জানিবা নিষ্ঠ বচন ॥
 চিদি বিনাসৰ, শুদ্ধ ভাগ হোৱে
 ত্রিশ লক্ষ হাজাৰেৰ ।
 তাহাতে স্নানৰ, নিশ্চল বৈকুণ্ঠ
 বন্দনি চৈধ্য লোকৰ ॥
 তাহাকে লোকক, বলয় কল্যাতি
 অনে কছি বিষজ্জিলা ।
 এতেকে তাহাক, ইচ্ছা বিনাশক
 প্রসিদ্ধ নাসে কহিলা ॥

ব্ৰহ্মানন্দ স্থান সিটো দিব্য বস্তুময় ।
 তাহাৰ মহিমা গুণ কহন মজায় ॥
 চাৰিও বৈকুণ্ঠ আৰো ভুবন চৌদ্বয় ।
 আত দশ গুণে বঢ়া জানিবা নিশ্চয় ॥
 মহা জ্যোতিৰ্ময় থান সবাৰ হুলভ ।
 সপ্ৰেম কেৱল ভক্ত পৰম সুলভ ॥
 আছে পূৰ্ণ সনা তন প্ৰকাশিত আতি ।
 হুথানি চাক ভুজ ব'হ প্ৰকাশন্তি ।
 নীলত গালাৰ বৰ্ণ ইন্দুবৰ শ্যাম ।
 সূন্দৰ স্মুখ কৰ্ণ নাশা অনুপাম ॥
 নিবিৰ দশন নিম্ন মুকুতাৰ সাৰি ।
 অৰুণ নয়ন ক্ৰব বন মালা চাৰি ॥
 স্কুমল তনু কাস্তি তিলক বনাই ।
 কুটিল কুস্তন ভঙ্গি ভ্ৰমৰা পৰাই ॥
 বস্ত্ৰৰ কিৰিটি চিকি পাৰে বিৰচিত ।
 চুৰা মণি বান্ধি আছে বঢ়াই সহিত ॥
 সিংহ বন্ধ স্কন্ধকষ কৌস্তভ শোভয় ।
 শ্ৰীবন্দ পঙ্কতি বনমালা বিৰোচয় ॥
 আৰো বৈষ্ণৱন্তি বিণ্ডয়ে তাহাতে ।
 কঙ্কল অঙ্গদ বিভূষিত দুই হাতে ॥
 লাটুল বৰণ কৰতল কিসলয় ।
 দশ অঙুলিত বস্ত্ৰ অঙ্গুষ্ঠি জলয় ॥
 নিল অঙ্গুলিৰ মাজে জলে দুই কৰ ।
 কটিত পীত বস্ত্ৰে জলয় মনোহৰ ॥
 তাতে বস্ত্ৰ মেথলা কিঙ্কণী কৰে ধূলি ।
 স্বৰ্জ বজ্জ পঙ্কজ কমল শিৰোমণি ॥

কতেক কহিবো রূপ গুণব মহত ।
 দিব্য বদ্র পালাঙ্কিত থাকন্ত সতত ॥
 নাহি লক্ষ্মী সৰস্বতী ভূজঙ্গব শৰ্ষা ।
 ভকতে সহিতে বসি থাকন্ত বিবাহা ॥
 লক্ষ লক্ষ অৰ্কুদে নিৰ্কুদে ভক্তগণ ।
 দেব কীৰ্ত্তনত বিনে নাহিকন্ত আন ॥
 হেনয় থানক মহা পৰম যতনে ।
 তাহা কেনে আসি দেবী কৰিআছে মনে ॥
 মই তাৰ দাস ভৈলো তুমি হবা দাসী ।
 তাহান সেবাক মাত্র থাকুছ উপানি ॥
 তাহাকে সে মহা হৰি বোলে সাধুজনে ।
 ভক্তি সেবা বিনে আন নাহিকে সাধনে ॥
 সাধু সেবা কৰি প্ৰীতি ভকতি সহিতি ।
 কোটি লক্ষ একত্রে পাৰয় হেন নিতী ॥
 দীৰ্ঘে প্ৰশ্বে হোৱে যাঠি লক্ষৰ প্ৰহাৰ ।
 তাহাৰ মধ্যত স্থান অতি মনোহৰ ॥
 তাহাৰ জানিবা নাম মহা দায়ানন্দ ।
 দ্ব্য বদ্রগম্য পুৰি নাহি নিবানন্দ ॥
 যাতে। শ্বেত পৰমাঞ্জে বৈকুণ্ঠ নিৰ্দ্ধিলা ।
 এতেকে সে তাহাঙ্ক বৈকুণ্ঠ নাম দিলা ॥
 নন্দ পৰমানন্দ তাহাকে বোলয় ।
 পুষ্প বলাহক সেহি বৈকুণ্ঠ বোলয় ॥
 কতেক কহিবো সিটো স্থানব মহত ।
 চাৰি মুখে ব্ৰহ্মা গাই নপাবন্ত তত ॥
 ভান বৈকুণ্ঠক মই কৈবু অনুপাম ।
 হেন বৈকুণ্ঠক তাৰ নাহিকে উপাম ॥

ব্রহ্মা ইন্দ্ৰ আদি দেব তাতে গতি কৰে ।
 আন সবে যাইব তাক মেহৰে নোৱাৰে ॥
 সন্তানক মই বিনে আনে নপাবয় ।
 ব্রহ্মাৰ হুল'ভ তাক জানিবা নিশ্চয় ॥
 কালপুৰে থাকে আৰো কাল নাৰায়ন ।
 জলভ থাকন্ত হৰি তুলাত শয়ন ॥
 কাল নাৰায়ণ আৰো নৰ নাৰায়ণ ।
 দেব নাৰায়ণ সবে এহি তিনি জন ॥
 বৈকুণ্ঠ ধানৰ তিনি বিষা দেৱতলে ।
 অষ্টি স্থিতি প্রলয় কৰয় পুনঃ পুনে ॥
 পুৰুষোত্তমৰ আতি নাহি প্রয়োজন ।
 কত বেলা কোন জনে কৰয় গমন ॥
 ভকত সহিতে আৰো থাকি দৃব্যটনে ।
 বঙ্গ মিলি কৰি আছ গাই সেহি স্থানে ॥
 সান্তনু হুপান আৰো হিয়া বৈকুণ্ঠৰ ।
 শ্বেতপঙ্ক মত যত শ্বেত বৈকুণ্ঠৰ ॥
 অম্বক বলাহ নাম এহি চয় দেখা ।
 মূৰ্খৰস পঙ্কজ বস সাত খান লেখা ॥
 দেৱতা অমৰগণে যাক নেজানয় ।
 বহু পঙ্কজক মনে ঢুকি নপাবয় ॥
 একে বেদে শিৰবহু চৌৰমণি বিনে ।
 তন্ত্ৰ বেদে নি-গমে নজানে কেহ জনে ॥
 শ্বেত পদ্ম বৈকুণ্ঠৰ কলো কথা সাৰ ।
 নিগমে তাহাকে বিচাৰয় নিৰন্তৰ ॥
 প্রবন্ধেই সবে যাক বিচাৰি নপাই ।
 তোমাতে কহি'লো গোপ্য জানিবা নিশ্চয় ॥

আৰ তাৰ নাম কহে। এবে বৈকুণ্ঠৰ ।
 তোমাতে কহিলো মই আদি যামালৰ ॥
 আকে হংস নাৰায়ণে কহিছে ব্ৰহ্মাত ।
 হংস কাকি শুকবাক্য কহিলো তোমাতে ॥
 এহি মতে তৃখণ্ডি বিংশতিয়ে বৰ ।
 গৈলা কথাযুত হৰগৌৰী শঙ্কৰ ॥
 ঈশ্বৰ নিৰ্ণয় গৈলা বৈকুণ্ঠ কলাৰ ।
 নমাপতি ভৈলা জানি বাহামাৰ ॥
 পুনৰপি পার্ৱতী পুচন্ত শঙ্কৰত ।
 পূৰ্বে কলি বলি যুদ্ধ ভৈল কেন মত ॥
 সবিশেষ কথামোত কহিয়ে সম্প্ৰতি ।
 কেনে ভঙ্গাকাল জয় ভৈলা কেন মত ॥
 বদতি শঙ্কৰ দেবি শুনিয়ে পার্ৱতি ।
 কলিক এড়িয়া বলি সন্যাসৰ কাতি ॥
 থানিতেক মানে ৰাজ্য মকি আছিল ।
 থড়া ধৰি আথে বেথে হস্তীৰ নাগিলা ॥
 কাতিবা লাগিলা পাছে ধৰি বাগ কৰে ।
 একে একে পাত্ৰ কাতি নেই নিবন্তৰে ॥
 কামান লেকামে কাতিলন্ত ক্ৰোধবৰ ।
 অহঙ্কৰ ৰাগে চেদিলন্ত পৰশৰ ॥
 হেন দেখি কলিৰ সংশয় বৰ ভৈলা ।
 কাম ক্ৰোধ অহঙ্কাৰ যমপুৰে গৈলা ॥
 বড় বড় বিৰক কৰিলা কঙ্কপাত ।
 থানিতেক আমাৰ গাৱত দেই হাত ॥
 কোন গোট বিৰ আছে চাহিয়া বিচাৰি ।
 যুদ্ধক নপাৰি থাক কথা বেমে পৰি ॥

যদি কথা হস্তে মোক কবয় ছেদন ।
 তেনে হলে জানো পাৰ মাৰে কোন জন ॥
 যত মানবিৰ সৰ সমৰ কৰিলা ।
 ইটো কোন জনে তাক কি বান হানিলা ॥
 বন্ধকে যে কৰি আছে কাম যেমনত ।
 হৰ ভয়ে লগাই আছে কাম বিপৰীত ॥
 আনুসব হাতে মোৰ সবে আছে ছিনি ।
 সব নাশ কৰিবন্ত ইটোজন কুনি ॥
 ইটো হস্তে কলিৰাজা চাপিলা ওচৰ ।
 বলিক দেখিয়া তাৰ ভয় গুৰুতৰ ॥
 কাতিবাক মনে খাণ্ডা উপৰে তুলিলা ।
 জাহি হৰি গুৰ বলি চৰণে পৰিলা ॥
 পাছে বলি জিজ্ঞাসা কৰি মনখিৰ ।
 আছয় অনেক কাল দুৰ্জয় কলিৰ ॥
 ইহাকে কাতিলে নাশিবক এক যুগ ।
 কিন্তু আৰ বিনাস কৰিব ৰাজ্যভোগ ॥
 এহি বলি কলিক নাকাতে বলি ৰাই ।
 পাত্ৰ পুৰোহিত সমে বান্ধি লৈয়া যাই ॥
 লোহাৰ জিহেৰি দিয়া বন্ধি কৰি থেলা ।
 মনময় গজে চৰি পৃথিবী চলিলা ॥
 দুৰ্জয়ৰ স্কন্ধ কাতি কৰিবো বিনাস ।
 পৃথিবীৰ হবে আতি পৰমাত্মা নাশ ॥
 পাতিবন্ত ৰাজ্য হৰিবংশী এক জন ।
 পত্ৰ পাত্ৰ নিবন্ধি কৰিলা নিষজ্ঞন ॥
 যজ্ঞ কলা নামে বিপ্র কলাপ গ্রামৰ ।
 জৈশ্বৰ মুখ-পৰা যাত মাত শৰ ॥

ধৰ্ম্মাত্ম সৰ্বকালে যুবত শৰীৰ ।
 তাহাৰ সমান কেহ নাহি মহাবীৰ ॥
 বংশে সন্মে আছে তেহ খানে বিপ্ৰ নাই ।
 পৰম যোগেন্দ্ৰ বেদ বেদাণ্ডক্ৰু কহি ॥
 যোগবলে অজিবাঁক পাৰে জিভুবন ।
 আদি পূৰ্বে তেহে পুৰুষ ত উতপণ ॥
 হেন শুনি গোঁসানী পুচিলা শঙ্কৰত ।
 কহিয়ে গোঁসাই ইটো কথা কেন মন্ত ॥
 কিহেতু পুৰুষে তাহাক বিসৰ্জিলা ।
 তাহাৰ লগত আৰি কোন জন ভৈলা ॥
 কেনমতে পুৰুষৰ সম বুদ্ধি ভৈলা ।
 কিবা হেতু হেন শুদ্ধ কৰ্ম্ম আচৰিলা ॥
 ইহাক শুনিতে মোৰ পৰম আনন্দ ।
 পাছে অল্প কহিলন্তু হেৰ যগবিন্দ ॥
 তমু সেবকানী মই অজিবাঁক পাওঁ ।
 সব কৰ্ম্ম এড়ি মই তোমাক ধিয়াওঁ ॥
 এহি বলি দেবী কৰ জোৰিয়া বহিলা ।
 পাছে হাস্য কৰি হৰে গোবীত কহিলা ॥
 যিকথা পুচিলা ইটো সবাতো গহন ।
 ইহাকে জানন্তা দেবী নাহি কোন জন ॥
 আজি তোমাত আঁক কৰিবো প্ৰকাশ ।
 আদি অন্ত কথা মই আনোহোঁ নিশেষ ॥
 আচন্ত পুৰুষোত্তম ব্ৰহ্ম নিৰাময় ।
 ভকত সহিতে মাঝ প্ৰকাশ কৰয় ॥
 ইচ্ছা কৰি এক নৃত্য পুৰুষ অজিলা ।
 নকৰিলা ক্ষোভ নিৰালম্ব ব্ৰহ্ম লীলা ॥

পাছে তাৰ অন্তৰে পুৰুষ বেকত ।
 মন হস্তে মহামায়। যাত পুৰুষত ॥
 সৰ্বাঙ্গে সুন্দৰী দেবী সবাহাৰে আই ।
 সবদ্বাৰ আছে তাৰ যোণী দ্বাৰ নাই ॥
 শৰীৰ স্নহি কৰি দন্ত্য বিতোপন ।
 আন নখে চিৰি দ্বাৰ দিলন্ত তখন ॥
 সেহি মাংস চিতামাৰি ছৰক ক্ষেপিল ।
 জলৰ ওপৰে মহামহী খণ্ড ভৈলা ॥
 ছলপৰি দেবীক কৰিলা অচেতন ।
 পাছে পুৰুষতে বিহা দিতে ভৈলা মন ॥
 বজাইলন্ত মুখ হস্তে বেদ বাঢ় খান ।
 আৰো জ্যোতিৰ্বেদ খান বিভাগীয়া মন ॥
 বাহুয় বেদৰ নাম শুনা তাৰ পৰ ।
 শিব বত্ৰ উপনীয় বেদান্ত বেদৰ ॥
 সব্যা মাপ বাংশ পশ্চন্তিক সমে তিন্দি ।
 পৰসমে এহি চাৰিখান লয়ো ভিন্নি ॥
 সম, ঋগ, যজু, অথৰ্বেদ চাৰি খান ।
 যাক যিবা স্থিতিগৰে শুনা তাৰ নাম ॥
 তাত পাছে বেদ চন্দ্ৰ নামে বিপ্ৰবৰ ।
 বেদৰ পাচত বাজ ভৈলা যোৰন্তৰ ॥ ৪২৩ ॥
 বিষ্ণু শৰ্ম্মাৰ্কে কৰ্পন বিভাগীয়া দিলা ।
 পুৰুষ প্ৰকৃতি হুই বিবাহ লভিলা ॥
 সৃষ্টিৰ কাৰ্য্যক পাছে পুৰুষ দ্বৈতৰ ।
 পুৰুষ প্ৰকৃতি হুইকো দিলা অনন্তৰ ॥
 দিবেলাত ওপজা দৈবজ্ঞ জাত ভৈলা ।
 আচৰ্য্য পৰম ধৰ্ম্ম তদ্ধৰি বৈলা ॥

ଶରୀରୀ ବଦନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଦେବ ମହେନ୍ଦ୍ର ।
 କହା ଶ୍ରୀ କଥା ମହାପାପ ପୁରବର ॥
 ବଦନ୍ତି ଶରୀର ଶୁଭା ପରୀତ ହୁଅ ।
 ଅଧା ମହୀଧାନ ଯେନ କରାଣା ମାଳିନୀ ॥
 ଭୁଲୋକେ ଦିନା ଧାନ ଗନ୍ଧର୍ବ ସବକ ।
 ସମ୍ମୋକେ ହିଁକେ ପ୍ରୀତି ଦ୍ଵିଦଶ ଦେବକ ॥
 ଅମୃତର ଭାଗ ମାନେ ଦିନା ସମସ୍ତକ ।
 ମହମ୍ମୋକେ ଥିଲନ୍ତ ଅମ୍ଭୁର ଦେବ ଯାକ ॥
 ଛନ ଲୋକେ ମହା ମୁନିଗଣ ମରେନ୍ଦ୍ରକ ।
 ତପଲୋକେ ଧାନ ଦିନା ସିନ୍ଧୁ ସମସ୍ତକ ॥
 ସତ୍ୟ ଲୋକେ ଦିନା ଧାନ ତିନିଓ ଦେବକ ।
 ତପଲୋକ ହେତେ ବାୟୁ ମହା ଯାବନ୍ତକ ॥
 ପରମ ଶୋଭନ ସିଟୋ ବ୍ରହ୍ମାବ ନଗର ।
 ସିସବତ କରା ଆକ୍ଷ ଦେଖି ମନୋହର ॥
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ହେତେ ହୁଅ ଅମୃତ ପ୍ରମାଣ ।
 ସେହିଟୋ କୈଳାସ ଦେବୀ ଆମାର ହିଁଟୋ ସ୍ଥାନ ॥
 ତାହାର ଶୁଦ୍ଧତ ହୁଅ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଅନ୍ତର ।
 ଦିନନ୍ତ ବହମ୍ୟ କରା ବିଷ୍ଣୁର ନଗର ॥
 ସିଟୋ ବହମ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ଯଥା ନାହିଁ ବୈକୁଣ୍ଠ ।
 ତାହାରେ ସେ ନାମ ଜ୍ଞାନା ସନ୍ତାନୁ ବୈକୁଣ୍ଠ ॥
 ପରବିଧ ମୁକ୍ତି ଥାକେ ସିଟୋ ବୈକୁଣ୍ଠ ।
 ପରମ ଯତନେ ଦେବୀ ନିର୍ମିତ୍ତେ ପରୀତ ॥
 ଯଦି କୋଟି ହିଁକେ ଧନି ପରେ ବ୍ରହ୍ମାଗଣ ।
 ବୈକୁଣ୍ଠବାସୀର ନାହିଁ ତଥାପି ପତନ ॥
 ସାତୋ ଧାରର ନରକାଧର ମନୋହର ।
 ନାହିଁକେ ପତନ ଜ୍ଞାନା ସିଟୋ ନଗର ॥ ୧୦୦

জ্ঞান কৰ্ম ভক্তি যাৰ সম্পূৰ্ণ হোৱয় ।
 তেবে সে জানিবা সিটো স্থানক পাৱয় ॥
 যিটো দৈত্য দানৱ ভূমিৰ মহাভাব ।
 অবতাৰ ধৰি হৰি তাৰ চিন্তে মাৰ ॥ ৪৩১
 সেহি স্থানে পাৱে ধৰি চতুৰ্ভুজ তনু ।
 হৰিক চিন্তিয়া সুখ লভে পুৰুষপুৰুষ ॥
 মহা প্ৰকৃতিয়ে পুৰুষত লয় হয় ।
 লোক সমে সিটো মহা স্থান নভাঙ্গয় ॥
 কহিলো তোমাত সান্তানুৰ যেন নীতি ।
 এতেকে তাহাক সাজি আচন্ত প্ৰকৃতি ॥
 ঈশ্বৰ শক্তিয়ে মহামায়াৰ প্ৰেৰণ ।
 অল্ল সাধনে তাক নপাই এক জন ॥
 আৰো চয় বৈকুণ্ঠক ঈশ্বৰে নিৰ্মিলা ।
 সাত খান স্বৰ্গ সাতো প্ৰকৃতি স্থাপিলা ॥
 সত্য লোক আদি কৰি স্বৰ্গ সাত খান ।
 গোবিন্দক স্বৰূপ ধৰি আছা নাৰায়ণ ॥
 ওপৰত চাৰি তাৰো তলে তিনি খান ।
 প্ৰলয়ত তিনো খান হোৱয় নিৰ্জ্জন ॥
 অনন্ত মুখৰ বহি তাহাক দহয় ।
 গোবিন্দক স্বৰূপে হৰি ওপৰে থাকয় ॥
 ইহাক প্ৰৱন্ধে শুদ্ধ বৈকুণ্ঠ পাবয় ।
 কলিয়ুগে নাম বিনে আন গতি নাই ॥
 পুৰান ভাৱতে আক কিছু নহে সৰি ।
 আপুনি কহিছে হংস নাৰায়ণ হৰি ॥
 জগতৰ গুৰু হৰে পাৰ্ৱতীত কৈলা ।
 বৃহৎ সহস্ৰ নাম নিবন্ধিয়া থৈলা ॥

বোলর পুরুষোত্তম এড়ি আন কাম ।

নিবন্তৰ নৰ ডাকি বোলা বায় বায় ॥

ହୁଳାଡ଼ି ।

ଅକ୍ଷର ବଦନ୍ତି.

উনিয়ো পার্বতী

ঈশবৰ গোপ্য কথা ।

ঈশ্বর দৈবজ্ঞক,

याक यिवा दिना

তাহাঁৰ শূনা ব্যবস্থা ॥

ইটে। জ্যোতির্বেদ,

প্রথম নিবন্ধ

ইশ্বরব বাজ ভৈলা ।

দশ দেবতাক,

मृथ कर्म कवि

তাঁহাক গণিবে লৈল। ॥

ଅୁକ୍ଷ୍ମ ବେଳୁ ମନୁ,

મુહુર્તમ્ આદિ

দণ্ড পল নিবন্তৰ ।

এহ বানী বাব,

মনব প্রমাণ

বিভাগী দিলা বৎসব ॥

পুনঃ আপুনাক,

যাঁক যেন মভ

କାଳ ଡଢ଼ ଗଣନାକ ।

ब्रह्मांक सांबन्ध,

জানো যত জীব

দেখন্তু হবি সবা ক ॥ ৪৪০

এহি জ্যোতির্বেদ,

অনন্ত কলাব

কৈলা পিতৃ সক্ষৰ্ণে ।

তেহে বিভাগীয়া.

આમાક દિનકુ

লৈলো মই বঙ্গ মণে ।

বিষ্ণু শঙ্খা মাৰ, ইহাক জানিলা
 ঈশ্বৰ দয়া জন্মিলা ।
 সেহি সে কাৰণে, আসাম্বাৰ জানা
 সূৰ্য্য বিপ্ৰ নাম খেলা ॥ ৪৪১ ॥
 কহিলোহোঁ জ্যোতি— শাস্ত্ৰৰ নিয়ম
 শুনা বেদ বাহু খান ;
 যিবা যাক গাৰে, জানা তাক পাৰে
 তাহান জীৱ প্ৰধান ॥
 মই ব্ৰাহ্মা বিষ্ণু, আদি তিনি জন
 তিনি খান মুখ্য কৈলা ।
 সাম ঋগ যজু অথৰ্ব বেদেমে
 ত্ৰিভুবনে জুৰি বৈলা ॥
 কিল্লৰ চাৰণে, গৰা বেদ গায়ে
 গচ্ছন্তি গাৰে গন্ধৰ্ব ।
 ব্ৰহ্মাৰ বেদক, এহেস্তে সে দেখি
 গাৰে যত যক্ষ সৰ্ব ॥
 মধ্যম বেদক, সিদ্ধ সবে গায়ে
 ভেদাভেদ কৰি মতি ।
 এহি আট খান, বেদৰ কাহিনী
 শুনিলা দেবী পাৰ্ব্বতী ॥
 আৰো মহা গোপা, আছে চতুৰ্বেদ
 তাৰ নাম কহো আবে ।
 ইন্দ্ৰ আদি দেৱ, বেদক গাৱন্ত
 শ্বেত বিষ্ণু স্থানে য়েবে ॥
 বেদ আদি কৰি, বেদান্ত গাৱন্ত
 নাৰদ আদি প্ৰগাদি ।

সত্য জ্ঞানই মূল এতোক শাস্ত্রিক আদর্শ কবির লাগে ।

বেদৰ বিহিত,	কাৰ্য্য কৰে যত
চন্দ্ৰ সূৰ্য্য দেৱতাদি ॥	
একাদশ আদি,	বেদৰ ৰহস্য
ৰত্ন মন্ত্ৰ মহোদয় ।	
ৰহস্যত বৰ,	পৰম গোপনী
আপনি হৰি নেৰয় ॥	
এহি মতে জানা,	বাহুয় বেদৰ
কহিলো যেনয় নীতি ।	
ইশ্বৰ আজ্ঞাত,	অনন্ত ব্ৰহ্মাতে
তোহিতে কৰয় কীৰ্ত্তি ॥	
এতেকে সে সবে,	চৰাচৰ গণে
মায়া পাসে বন্ধ গৈলা ।	
ঈশ্বৰ ইচ্ছাত,	মনুষ্যত মাত্ৰ
অল্প মান কোনা থৈলা ॥	
মোক দয়া তৰে,	সহস্ৰেক নাম
দিলে দেৱ সনাতন ।	
সোহিটো নামৰ,	প্ৰভাৱে তোমাৰ
ভৈলা সুপ্ৰসন্ন মন ॥	
চাৰি খান বেদ,	ব্ৰহ্মায়ে প্ৰয়ন্তে
এক খান বিশ্ব বলা ।	
এতেকে অৰ্থৰ্ক,	বেদক জানিব।
বিধাতাৰে এহি দিলা ॥	
গুনা সভাসদ,	জয়া নিশবদ
কথাৰ লোৱা প্ৰমাণ ।	
আদি অন্ত জানা,	মহেশে তকতে
জগত গুৰু প্ৰমাণ ॥	

এতেক সে হৰ,	আদি মহা ভক্ত
হৰি দাস নিৰাময় ।	
তাহানে সে ৰিতি,	সুপ্ৰেম ভকতি
জ্ঞান কৰ্ম নাহি কয় ॥	
বদতি পুরুষ,	ভয় হীন মতি
শ্ৰী বাম দেব কিঙ্কৰ ।	
আক একচিহ্নে,	শ্ৰৱণ কৰিয়া
হৰি বোলা নিবন্তৰ ।	

পদ ।

পার্শ্বভী বদতি প্রভু গুনা শূলধৰ ।
 বলিৰ চৰিত্ৰ কয়ো মনুষ্য লোকৰ ॥
 কোন ধৰ্ম স্থাপিলা মহন্ত বলি বাই ।
 কাহাক দিলন্ত কৰ্ম বৈলা কোন কোন ঠাই ॥
 কোনে কত মান দিন বহুক্ষা পালিলা ।
 কতক্ষণ মাণে বলি ভূগিত আছিল ॥
 পৰম মহন্ত বিবোচনৰ তনয় ।
 লোকৰ কৃপায় তেওঁ কলি নিগ্রহয় ॥ ৪৫০ ॥
 তাহান চৰিত্ৰ মোত কয়ো শূলপানি ।
 আৰ কোন কাৰ্য্য কৰিলন্ত মহামানি ॥
 শঙ্কৰ বদতি দেবী গুনা পাচ কথা ।
 তোমাৰ আগত কহোঁ গুনিয়ো ব্যবস্থা ॥
 গদৰ তনয় শ্ৰুত সেন তাৰ নাম ।
 পৰম মহন্ত যাক নাহিকে উপাম ॥

তাহাকে পাতিলা রাজা সোমব পৃষ্টত ।
 পৰি বৰি সুধা জম্বু দ্বীপ মনোগত ॥
 এক ছত্রে মহি থান পাতিবো প্রজাক ।
 হৈবেক পৰম সুখী তাৰ প্রজা যাক ।
 নাহিকে দুৰ্শ্বতি কাৰো নাহি পৰাভয় ।
 অত্যাতি লোকৰ দ্রব্য সমস্তে ভূজয় ॥ ৪৫৩
 নাহি কৰ তাৰ দণ্ড ভণ্ড কিছু ভয় ।
 বড় সুখে লোক সবে স্বৰ্গত বঞ্চয় ॥
 ধনে ধান্যে সম্পূৰ্ণ হৈবেক লোকচয় ।
 নাহি চোৰ থণ্ড কিছু সচণ্ডক ভয় ॥
 মহা সুখী সান্ত হৈবে রাজ্য পাত্ৰ গণ ।
 আচৰিবে রাজ্য যেন লোকৰ লক্ষণ ॥
 মুখ্য মুখ্য কৰি কিছু লৈবে বলি গণ ।
 দেশে দেশে চাহিবেক লোক প্রবৰ্ত্তন ॥
 পাবণ্ডক নাশিহ্ন দিবেক শুদ্ধ পথ ।
 পাতিব তাহাকে ধৰ্ম্ম বলি মহাবথ ॥
 দেশে দেশে তেত্তন রাজ্যক বিনাশিব ।
 হুটে পাত্ৰ গণ কাতি নিৰ্ব্বংশ কৰিব ॥
 বোধ বিপ্র গণক কাতিব নিবন্তৰ ।
 শুচাইবেক কু কথা যত আছয় লোকৰ ॥
 তত্ত্ব মন্ত্ৰ পূজা বিধি কৰিবেক নাশ ।
 ভকতৰ নাম মাত্ৰ কৰিব প্রকাশ ॥
 ব্রহ্ম-পুত্ৰ তীয়ে মনপুৰ নগবত ।
 হৈবে মহা রাজ্য তাৰ বাঢ়িবেক খ্যাত ॥
 ক্রতসেন রাজ্য হৈবে আনন্দ অপাৰ ।
 চন্দ্রমতি নামে হৈবে মহীষি সুঘাৰ ॥

চন্দ্র বিপ্র সূৰ্য্য বিপ্র ছহকি আনিয় ।
 মহা মনোহৰ জজ্ঞ দীপ্তৰ জজীব ॥
 পাইব বহু বদ্ব ধন কৰিব প্ৰধান ।
 বিপ্র শুদ্ধি কৰি বৈষ্ণৱক দেই দান ॥
 দুখী ভিক্ষী ধন বদ্ব হৈবেক সম্পূৰ্ণ ।
 হৰি চিন্তা বিনা আন নকৰে শ্ৰৱণ ॥
 শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন হৈবে নাৰায়ণ পৰ ।
 সেহিসে কাৰণে হৈব ভক্ত নহগৰ ॥
 সাৰদা নদীৰ তীৰে পৰম শোভন ।
 আচন্ত বৈষ্ণৱ তান নাম সুনন্দন ॥
 হৰি সমে একে কলেবৰ হয় বৈলা ।
 একক্ষণে মাত্ৰ হৰি চৰিত্ৰ নেৰিলো ॥
 শ্ৰৱণ কীৰ্ত্তন ধৰ্ম্ম নামক ধৰিব ।
 অনন্তৰে বলি বহি তাহাক্ষে আসিব ॥
 হয় হস্তী বথ গজে আনিবো তাহাক ।
 অনেক প্ৰকাৰে বলি বুলিব প্ৰিয় বাক ॥
 তুমি মহন্ত অবশ্যে চলিব লাগয় ।
 অপৰ লোকক তাৰিবাৰ যোগ্য হয় ॥
 তেবে বোলে কে ন মই তাৰিবো লোকক ।
 বহু যত্নে তাৰিব ন পাৰে আপোনা ক ॥
 মোৰ পিতৃ মাতৃ ভাতৃ বৈকুণ্ঠে চলিলা ।
 মোকে ইঠাৱতে তাৰা সবে এড়ি গৈলা ॥ ৪৬৪ ॥
 কৃষ্ণকে স্বাৰত্বে মোৰ তিনি যুগ গৈল ।
 তথাপিতো মোৰ কিছু ভকতি নভৈলা ॥
 নজানুহো ধ্যান পূজা দিক্ষাদি মন্ত্ৰক ।
 তপ জপ ধ্যান কিছু নজানু সবক ॥

৮০

কদ্র যামল ।

বলে নুপুজয় মোক বলি শৌচাচাৰ ।
 আপনাক তাৰা সাধু সঙ্গ কৰি সাৰ ॥
 কৃষ্ণ নামে ক্ষয় হয় পাপ শত শত ।
 কদ্র যামলৰ পদ কৰিলো সমাপ্ত ॥
 যিখানি আচয় মোৰ বুদ্ধি হৃদয়ত ।
 তদ অনুসাবে মই লিখিলো ইহাত ॥
 বোলষ পুৰুষোত্তম মই অন্নমতি ।
 বোলা বাম বাম হোক সমস্তৰে গতি ॥

প্রার্থনা ।

যথাদৃষ্টং তথা লিখিতং লেখক দোষণং নাস্তি ।
 নীমে চাপি বণে ভঙ্গ মূৰ্ণিনাঞ্চ মতিভ্রম ।

ইতি

৭ই কাৰ্ত্তিক—১৩১৪ সন ।

ভৱি হব একে । হবি যি হবও সেই ।

জাননী ।

তলত লিখা পুথি বিলাক আগাব ওচৰত পোৱা যায় । ৫ টাকাৰ অধিক পুথি নিলে, ১০০ শত ১২০০ টাকা হিং কমিচন দিয়া হব । ইয়াত বাছে অসমীয়া নকলে পুথি পাব ।

পুথিৰ নাম	১০০ শত	১ খন
নাৰদ-চৰিত্ৰ ...	১০ টাকা	৭০ আনা
কদ্ৰ যামল ...	৪০ টাকা	১০ আনা
মালা-প্ৰকাশ ...	৮ টাকা	১৬ পাই
নিমিনৰ সিদ্ধ ...	৪০ টাকা	১০ আনা
ধৰ্ম পুৰাণ ...	৪০ টাকা	১০ আনা
ধাৰাপাত ...	৮ টাকা	১৬ পাই
গড়ুৰ পুৰাণ ...	১০ টাকা	৭০ আনা
স্বৰ্বেশ্বৰ ...	সোন	কালে
পাপ পুণ্যকল ...	৮ টাকা	১৬ পাই

তলত লিখা ঠিকানায় ধাৰ্য্য কৰিব ।

ম্যানেজাৰ	শ্ৰীযুক্ত শিবনাথ ভট্টাচাৰ্য্য,
শ্ৰীপদ্মনাথ অধিকাৰী,	বিহাৰাবী
পোঃ আঃ পাটাচাৰকুচি, আসাম	শ্ৰীযুক্ত নন্দেশ্বৰ চক্ৰবৰ্ত্তী
বজালী পুস্তকালয় ।	পোঃ আঃ বিহাৰাবী আসাম ডিকগড়
শ্ৰীক মলচন্দ্ৰ ডেকা গোসাই,	শ্ৰীযুক্ত বমাকান্ত শৰ্ম্মা,
ধৰ্ম্মপুস্তক এণ্ড কোং	বুক এজেন্ট, পলাশবাৰি, কামৰূপ ।
পোঃ চিনামৰা ।	